

HET ECONOMISCH BELANG
VAN DE HAVENZONE
VAN OOSTENDE

BOEKJAAR 1997

Onderzoek uitgevoerd door de Nationale Bank van België,
Zetel Brugge-Oostende op verzoek van het Havenbestuur van Oostende
Mei 1999

VOORWOORD

De Nationale Bank van België publiceert sedert meerdere jaren rapporten over het economisch belang van de verschillende Vlaamse havens (Antwerpen, Brugge-Zeebrugge, Gent en Oostende).

Daarin wordt de directe bijdrage van de diverse havenzones tot de Belgische economie bepaald en dit op het vlak van tewerkstelling, toegevoegde waarde, investeringen en bijdrage aan de Schatkist.

Voorname economische grootheden worden berekend op basis van de bij de Balanscentrale neergelegde jaarrekeningen van de in de havenzone gevestigde bedrijven.

De gegevens van de overheidssector worden bekomen door rechtstreekse bevraging.

Deze rapporten worden op vraag van de havenbesturen jaarlijks geactualiseerd. Onderliggend rapport over de haven van Oostende bevat naast de resultaten over de boekjaren 1991 tot 1996 de geactualiseerde cijfers voor het boekjaar 1997.

Voor 1998 zijn de gegevens uit de jaarrekeningen thans nog niet volledig beschikbaar.

De Bank dankt alle bedrijven en overheidsinstanties die door het verstrekken van onmisbare informatie hun medewerking aan deze studie verleend hebben.

Nationale Bank van België
Zetel Brugge-Oostende

Havenbestuur van Oostende

INLEIDING¹

Het Autonoom Gemeentebedrijf met rechtspersoonlijkheid Haven Oostende, opgericht bij Gemeenteraadsbesluit van 30 augustus 1996, werd op 01 maart 1997 operationeel.

De start was op zijn minst "ongewoon" en velen stelden vragen bij de levensvatbaarheid van de maatschappij. De oprichting is geschied zonder kapitaal-inbreng, noch was enige subsidiëring voorzien. Wel had de Stad haar patrimonium, gelegen binnen het havengebied van het AG, in eigendom overgedragen waardoor de maatschappij van enige toekomstige huuropbrengsten kon verzekerd zijn. Haven Oostende werd operationeel onder de donkere wolken van het in vereffening stellen van de Regie voor Maritiem Transport en diende "van vandaag op morgen" de uitbating van de vroegere havenactiviteit van RMT over te nemen. Dat dit heel letterlijk op te vatten valt, wordt geïllustreerd door het werknemersbestand : van niemand op 28 februari liep het aantal personeelsleden in de eerste dagen van maart op tot 24. Op het einde van het jaar bedroeg het aantal tewerkgestelde personen 28.

Het werd een jonge, gemotiveerde en dynamische ploeg. Een goed georganiseerd bedrijf, modern uitgerust, verregaand geïnformatiseerd met een exemplair management informatiesysteem dat verder gaat dan een gewone boekhouding en steeds up to date is. Een technische ploeg die instaat voor zowel studie- als organisatorisch werk bij investeringen en onderhoudswerken. Een commerciële dienst die Oostende en zijn haven voor het eerst sinds lang weer op de kaart heeft weten te zetten en een nautische dienst die door zijn degelijkheid en in samenwerking met de diensten van Zee- en Loodswezen het respect van alle havengebruikers heeft weten te winnen.

Een haven leeft van scheepvaarttrafiek die ze kan aantrekken. Het is een samenspel van rederijen, scheepsagenten en goederenbehandelaars met de beschikbare infrastructuur en de aangeboden diensten.

De havenrenovatie vordert met rasse schreden.

De Haven van Oostende maakt volop werk van een gedaanteverwisseling, niet alleen op gebied van management(stijl) maar ook op gebied van haveninvesteringen. Voorlopig heeft men zich vooral toegespitst op de voorhaven, maar langzamerhand wordt ook de achterhaven aangepakt. In 1998

¹ Bijdrage van het Havenbestuur van Oostende.

startten de werken voor het Kennedy-De Bolle project (de doortrekking van de Kustbaan tot aan het einde van de autosnelweg E40/A10 – het Kennedy rondpunt), om dan kort daarop te kunnen starten met de werken rond Plassendale I (bouw van een dok met kaaimuren, verbreding van het kanaal Oostende-Gent inclusief een nieuwe glooiing en ophoging van de terreinen) .

De voorbije jaren zijn reeds volgende werken uitgevoerd en voltooid :

- Een verbreding van de vaargeul ter hoogte van de Halve Maan voor een bedrag van 172.000.000 BEF
- De onteigening en sloping van de gebouwen voor de bouw van de nieuwe zeesluis, kostprijs : 200.000.000 BEF
- De kaaiverharding in de Vergunningsstraat voor een bedrag van 46.000.000 BEF
- Aanpassings- en renovatiewerken ter hoogte van Berth 1 (de vaste aanlegplaats van de catamarans); een additionele voetgangskoker van terminal tot schip is in aanbouw.

Tevens zijn er verschillende renovatiewerken volop bezig. Zo is men begonnen in 1996 met de omvorming van het Zeewezendok tot een getijdedok voor een totaal bedrag van 520.000.000 BEF. In dit bedrag zit ook begrepen een verbreding van de vaargeul ter hoogte van het Zeewezendok.

De verlenging van de Diepwaterkaai is een ander project waarvoor de werken afgerond worden medio 1998. Het kostenplaatje bedraagt 191.000.000 BEF.

In 1995 en 1996 werd respectievelijk een bedrag van 408.000.000 BEF en 577.000.000 BEF vastgelegd voor de Haven van Oostende op het budget van het departement LIN-AWZ.

Op het budget van 1997 werd 620.000.000 BEF vastgelegd voor volgende werken :

- De bouw van twee linkspans en bijhorende pontons in het Zeewezendok (toegewezen bedrag 217.000.000 BEF).
- De bouw van een toeristische kaai (190.000.000 BEF).
- Kaaiverharding van de Cockerillkaai (65.000.000 BEF).
- Het waterbouwkundig deel van het Kennedy-De Bolle project (bruggen en kaai in Zwaaidok) (148.000.000 BEF). Op het budget wegenwerken zijn de werken reeds voorzien voor het gedeelte De Bolle-dokken à rato van 105 mio BEF, terwijl de studie en vastleggingen voor de tunnel onder de spoorweg in een eindfase zijn.

Voor dit begrotingsjaar zullen de klemtonen vooral gelegd worden op de kaaiverharding van het Zeewezendok, de werken rond Plassendale I en de studie rond de toegankelijkheid van de haven.

Bij dit alles ligt de nadruk op de renovatie van de voorhaven teneinde dit deel van de haven, na het verdwijnen van RMT, toch een zo nuttig mogelijke bestemming te kunnen geven. De uitbouw van de achterhaven (met het Plassendale project) en de verbinding met de voorhaven via de reeds in 1993 door de regering besliste zeesluis komen straks eveneens aan de orde.

Teneinde ten volle op de opportuniteiten van de industrialisering van het Plassendale gebied te kunnen inspelen, besloot de Raad van Bestuur van het AG Haven Oostende tot de oprichting van een dochtervennootschap "nv Plassendale". Medeaandeelhouders zijn de GOM – West-Vlaanderen en de Kamer voor Handel en Nijverheid (Kortrijk – Oostende – Roeselare – Tielt). De vennootschap werd formeel opgericht op 01/12/1997 met een kapitaal van 1 250 000 BEF.

Helaas was het, en blijft het voorlopig, te vroeg om van de in opbouw zijnde havenfaciliteiten gebruik te maken. De haventrafieken blijven bijgevolg in hoofdzaak het resultaat van wat de rederij Holyman-Sally, na de overname van de activiteiten van RMT, aan succes kan boeken, samen met een bestendiging van de general cargo trafieken.

De passagierstrafieken hielden zeer goed stand. In 10 maand transiteerden bijna 1 250 000 passagiers door de haven van Oostende. In het segment auto's met passagiers en passagiers te voet kon een stijging van ongeveer 5 % genoteerd worden. Door de specifieke bouw van de catamarans en bij gewilde optie van de rederij ging de voor RMT belangrijke trafiek van autocars (7 000 cars op jaarbasis) praktisch geheel verloren. Hierdoor eindigde het totale passagiersvervoer bijna 12 % minder dan de vergelijkbare periode in 1996. Zonder noemenswaardige invloed op de statistieken maar wel zeer vermeldenswaard is dat voor de eerste maal een cruiseschip de haven van Oostende aandeed. De Aegean I ondernam 2 reizen (op 20/08/97 en 21/08/97) waardoor 1692 passagiersbewegingen genoteerd werden.

Minder goed verging het de ro-ro vracht. Door de samenstelling van de vloot van Sally Freight, alsmede door een verschuiving van de commerciële accenten, verloor de Oostende-Ramsgate lijn een derde van haar trafiek in vergelijking met de gecombineerde RMT-Sally uitbating in 1996. Het verlies is praktisch uitsluitend

terug te vinden in het onbegeleid vervoer. De wekelijkse dienst Sheerness-Oostende van de rederij Cobelfret kon de resultaten iets milderen.

In de general cargo werd een lichte stijging opgetekend. Veruit de belangrijkste trafiek is en blijft hier de zeemineralen. De belangrijkste groei werd opgetekend in de vrachten van en naar de chemische vestigingen (CNO – Euroftal – Proviron) in de achterhaven.

Haven Oostende leeft in de overtuiging dat door een strak maar flexibel beleid voldoende middelen kunnen gegenereerd worden om te herinvesteren in de realisatie van haar missie : de motor en het bindmiddel zijn van de economische heropleving van de regio.

De resultaten van de studie van de Nationale Bank van België over het boekjaar 1997 die hierna opgenomen zijn moeten dan ook in het licht van bovenstaande context bekeken worden.

INHOUDSTAFEL

VOORWOORD.....	
INLEIDING.....	I
1. DOEL VAN HET ONDERZOEK.....	1
2. OMSCHRIJVING VAN DE HAVENZONE VAN OOSTENDE	3
2.1 GEOGRAFISCHE AFBAKENING VAN HET HAVENGEBIED.....	3
2.2 ACTIVITEITSDOMEINEN.....	4
2.2.1 havengebonden diensten.....	5
2.2.2 industriële bedrijven.....	6
2.2.3 openbare sector.....	6
3. METHODOLOGIE.....	7
3.1 ALGEMEEN.....	7
3.2 TEWERKSTELLING	7
3.3 TOEGEVOEGDE WAARDE	8
3.4 INVESTERINGEN.....	9
3.5 BIJDRAGE AAN DE SCHATKIST	9
3.6 BEPERKINGEN VAN DE GEBRUIKTE METHODOLOGIE.....	11
4. OVERZICHT VAN DE RESULTATEN	13
4.1 AANTAL ONDERNEMINGEN.....	13
4.2 TEWERKSTELLING	14
4.2.1 de globale tewerkstelling in de havenzone	14
4.2.2 de tewerkstelling in de rederijen	14
4.2.3 de tewerkstelling in de havenzone met uitsluiting van de rederijen.....	15
4.3 TOEGEVOEGDE WAARDE	16
4.4 INVESTERINGEN.....	17
4.5 BIJDRAGE AAN DE SCHATKIST	18
5. SAMENVATTING	19
BIJLAGEN	
I. Tabellen	
II. Grafieken	

1. DOEL VAN HET ONDERZOEK

In deze studie wordt op empirische wijze het economisch belang van de havenzone van Oostende bepaald.

Hierbij stellen zich 2 belangrijke vragen:

- Hoe wordt de Haven van Oostende gedefinieerd ?
- Op welke manier kan het economisch belang geraamd worden ?

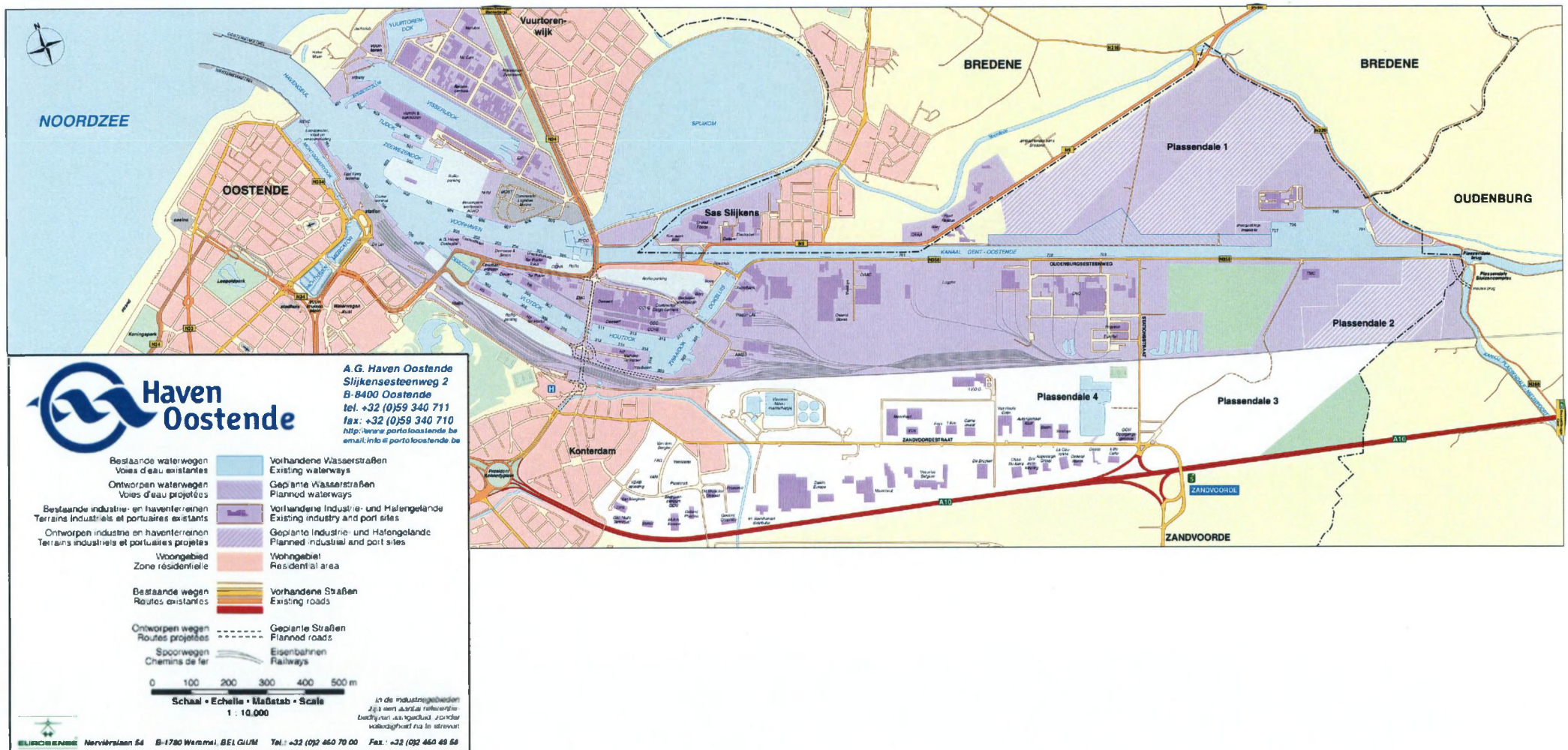
Vermits uit de macro-economische statistieken onmogelijk een 'Haven van Oostende' kan afgesplitst worden, is in deze studie gekozen voor een casuïstische benadering, m.a.w. de optelling van individuele gegevens van de ondernemingen die beschikken over een exploitatiezetel in de havenzone.

Het economisch belang van de haven wordt geraamd aan de hand van 4 belangrijke parameters, namelijk de tewerkstelling, de toegevoegde waarde, de investeringen en de bijdrage aan de Schatkist van alle bij het havengebeuren betrokken ondernemingen en in de havenzone werkzame overheidsinstellingen.

De voorbije jaren werd in gezamenlijk overleg tussen de Vlaamse Havencommissie (opgericht in de schoot van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen), de vertegenwoordigers van de respectieve havenbesturen (Antwerpen, Gent, Oostende en Zeebrugge) en de Nationale Bank van België de geografische afbakening en methodologie van de diverse havenstudies verder verfijnd en vastgelegd. De bekomen resultaten voor de verschillende havens zijn dan ook perfect vergelijkbaar. De binnen de Nationale Bank van België gemaakte havenstudies vormen voor de Vlaamse Havencommissie het uitgangspunt om tot een globalisatie te komen van de bestudeerde parameters.

De omschrijving van de havenzone vindt u in Hoofdstuk 2. Hoofdstuk 3 gaat dieper in op de in de studie gebruikte methodologie. De gedetailleerde resultaten van de studie vindt u in Hoofdstuk 4.

Hoofdstuk 5 tenslotte vat het onderzoek samen.

2. OMSCHRIJVING VAN DE HAVENZONE VAN OOSTENDE

In dit hoofdstuk wordt vooreerst de havenzone van Oostende geografisch afgebakend. Vervolgens worden de diverse in deze studie opgenomen sectoren gedefinieerd. Deze sectorindeling komt, behoudens enkele voor Oostende specifieke sectoren, grosso modo overeen met deze gebruikt in de studies van de Nationale Bank van België over de havens van Antwerpen, Brugge-Zeebrugge en Gent.

2.1 GEOGRAFISCHE AFBAKENING VAN HET HAVENGEBIED

Als havenzone van Oostende wordt in deze studie de definitie gehanteerd zoals vermeld in het Koninklijk Besluit van 2 februari 1993 over de Overdracht van de verschillende havengebieden van de Staat aan het Vlaams Gewest.

De havenzone van Oostende werd in dit KB omschreven als de zone begrensd door:

- ten noorden: de Noordzee;
- ten oosten: de grens tussen Oostende en Bredene (van de zeedijk tot de Noord-Ede); vervolgens de Noord-Ede tussen de Spuikom en de Blauwe Sluis; en tot slot de Rijksweg N320 (Passendaalsesteenweg)tussen de Blauwe Sluis en de Passendalebrug;
- ten zuiden: het kanaal Passendale-Nieuwpoort, tot aan de spoorlijn;
- ten westen: de spoorlijn Oostende-Brugge tussen het kanaal Passendale-Nieuwpoort en het Zwaaidok; vervolgens de Konterdamstraat (langs de spoorlijn) tot de snijding met de N34 (Koninklijke Baan); de N34 tot de snijding met de N334; en tot slot de N334 tot aan de snijding met de zeedijk (d.w.z. de Vindictivelaan en de Visserskaai, zodat zowel de Mercator jachthaven als het Montgomerydok in de zone begrepen zijn).

Deze zone wordt verder aanschouwelijk voorgesteld op de bijgevoegde kaart. Er dient op gewezen dat hierin het zuidelijk deel van de industriezone (d.i. gelegen ten zuiden van de spoorlijn Oostende - Brugge en langs de E40-autosnelweg) niet inbegrepen is.

2.2 ACTIVITEITSDOMEINEN

De economische activiteit binnen de havenzone wordt als volgt ingedeeld:

I. Private sector	A. Havengebonden Diensten
	B. Industriële Bedrijven
II. Openbare sector	Havenondersteunende instanties

Voor de private sector wordt het economisch belang van de havenzone bepaald aan de hand van de jaarrekeningen van de bedrijven die in de haven werkzaam zijn, die m.a.w. een exploitatiezetel in de havenzone uitbaten.

Voor de industrie zijn dit alle ondernemingen gelegen binnen de havenzone. Bij de dienstverlenende bedrijven beperkt men zich tot de havengebonden diensten ; niet zuiver havengebonden diensten zoals bijvoorbeeld het bankwezen vallen buiten het bestek van de studie. Er dient vermeld dat uitzonderlijk toch enkele dienstverlenende bedrijven met exploitatiezetel juist buiten de havenzone worden opgenomen in de studie wegens de specifieke havengebonden aard van hun activiteit.

De opgenomen bedrijven zijn in principe enkel vennootschappen onderworpen aan de publicatieverplichting van hun jaarrekening. De activiteit uitgeoefend door zelfstandigen en eenmanszaken wordt niet gemeten. De eindcijfers zijn dan ook een (zij het geringe) onderschatting van de werkelijke cijfers.

Een eenvoudige optelling van de gegevens van de jaarrekeningen van de ondernemingen met maatschappelijke zetel in de havenzone zou tot onnauwkeurige schattingen leiden.

Enerzijds zouden de ondernemingen met maatschappelijke zetel buiten de havenzone maar die wel een exploitatie hebben in de haven niet vertegenwoordigd zijn.

Anderzijds zouden bedrijven met maatschappelijke zetel in de havenzone maar die ook exploitaties hebben buiten de haven een te groot gewicht worden toegekend.

Daarom werden de bedrijven ondervraagd om het precieze aandeel van de activiteiten binnen de havenzone van Oostende uit de jaarrekening te kunnen afleiden.

De gegevens van de openbare sector werden rechtstreeks bij elke betrokken instantie opgevraagd.

Elk van de vermelde sectoren wordt verder onderverdeeld in subsectoren. De ondernemingen worden in deze subsectoren ondergebracht op basis van hun hoofdactiviteit.

2.2.1 HAVENGEBONDEN DIENSTEN

In deze groep worden de dienstverlenende bedrijven uit de havenzone opgenomen die een typische havenactiviteit ontplooiën. Dit zijn namelijk overslag-, opslag- en transportondernemingen, alsook ondernemingen die activiteiten uitoefenen die daar rechtstreeks mee verband houden. De detailindeling van deze groep is nagenoeg identiek aan deze gebruikt in de andere havenstudies :

- Goederenbehandelaars (opslag- en bewaringsbedrijven)
- Losse Havenarbeiders
- Rederijen
- In- en Uitvoerbedrijven
- Wegvervoer
- Andere Diensten

Het totaal aantal ondernemingen in deze groep omvat 43 bedrijven. Nagenoeg al deze bedrijven zijn ook effectief binnen de havenzone gevestigd.

De Regie voor Maritiem Transport, in feite een openbare instelling, werd in deze studie uit hoofde van haar activiteit opgenomen in de private sector, bij de Rederijen. In deze sector werd trouwens ook de Compagnie Internationale des Wagons-Lits ondergebracht, omdat deze onderneming de catering-activiteiten aan boord van de RMT-veerboten verzorgde. De sector Rederijen omvat aldus de activiteit op de kanaallijn van RMT (Oostende-Ramsgate). Deze kanaallijn werd op 1 maart 1997 overgenomen door Holyman-Sally.

Het aantal losse havenarbeiders (zoals medegedeeld door de CEWO - Centrale der Werkgevers) wordt hier als aparte sector vermeld.

2.2.2 INDUSTRIËLE BEDRIJVEN

Zoals hierboven reeds vermeld, worden alle industriële bedrijven met een exploitatiezetel binnen het hierboven gedefinieerde havengebied in de studie opgenomen. Een aantal belangrijke industriële bedrijven die in de industriezone tussen de E40 en de spoorlijn liggen worden daardoor niet opgenomen.

De bedrijven van deze groep worden volgens hun hoofdactiviteit in een zestal subsectoren ingedeeld :

- Chemie
- Scheepsbouw
- Visvangst
- Voeding - Visverwerking
- Voeding - Andere
- Andere Industrie

Deze groep omvat een 100-tal bedrijven; ongeveer de helft ervan is gesitueerd in de sector van de Visserij (zowel de eigenlijke vangst als de verwerking voor verdere consumptie).

2.2.3 OPENBARE SECTOR

De volgende overheidsdiensten die bij het havengebeuren betrokken zijn worden in deze studie opgenomen :

- Ministerie van Financiën : Administratie van Douane en Accijnzen;
- Ministerie van Landbouw : Rijksstation voor de Zeevisserij;
- Zeemacht (commando Logistiek);
- Ministerie van Verkeer:
 - Waterschoutsambt der Kust,
 - Zeevaartinspectie - Scheepsmeetdienst;
- Ministerie van de Vlaamse gemeenschap:
 - Zeewezen Kust (o.a. Loodswezen),
 - Waterwegen Kust;
- NMBS (goederenverkeer);
- Rijkswacht (Lucht- en Zeehavenbrigade);
- Stadspersoneel (bediening van sluizen, kranen e.a.).
- Het Autonoom Gemeentebedrijf Haven Oostende (AGHO) startte op 01.03.1997. Zij is de beheersstructuur die instaat voor het commercieel beheer van de handelshaven, gevormd door de voorhaven, de handelsdokken, de achterhaven en de aanhorigheden.

3. METHODOLOGIE

3.1 ALGEMEEN

Het economisch belang van de havenzone wordt geraamd aan de hand van vier economische aggregaten: tewerkstelling, toegevoegde waarde, investeringen en bijdrage aan de Schatkist. Enkel de directe of rechtstreekse effecten van de havenactiviteit worden gemeten. De indirect gecreëerde toegevoegde waarde en tewerkstelling, bij toeleveringsbedrijven buiten de havenzone, maken het globale belang van de havenzone veel ruimer dan wat in deze studie berekend wordt, maar komen hier, zoals in de andere havenstudies van de Nationale Bank van België, niet aan bod.

3.2 TEWERKSTELLING

Private Sector.

Tot en met het boekjaar 1995 werden de tewerkstellingscijfers van de particuliere sector bekomen door optelling van het gemiddeld personeelsbestand vermeld in de jaarrekeningen onder rubriek 9090. Met ingang van het boekjaar 1996 is deze rubriek afgeschaft en vervangen door de rubriek "Werknemers ingeschreven in het personeelsregister". Daarin is het personeelsbestand opgenomen volgens 2 invalshoeken :

- totaal aantal op de afsluitdatum (rubriek 9086);
- gemiddeld personeelsbestand berekend in voltijdse equivalenten (rubriek 9087).

Hoewel zowel de oude rubriek 9090 als de nieuwe 9087 betrekking hebben op gemiddelden, is de berekeningswijze evenwel niet dezelfde en ligt het cijfer, bekomen op basis van rubriek 9090, tussen dat volgens rubrieken 9086 en 9087 in. Rubriek 9087 wordt als meest aansluitend beschouwd bij de vroegere tewerkstellingsopgave en wordt dan ook in de tabellen gebruikt.

De vergelijking tussen 1995 en volgende jaren wordt echter nog door andere factoren bemoeilijkt. Zo komen de bestuurders, zaakvoerders en werkende vennoten zonder arbeidsovereenkomst niet langer voor in de rubriek "werknemers ingeschreven in het personeelsregister". In kleine ondernemingen kan dit wegvallen niet verwaarloosbare procentuele dalingen in de tewerkstellingscijfers met zich meebrengen. De corresponderende salarissen en pensioenen zijn eveneens verdwenen uit de personeelskosten en derhalve uit de toegevoegde waarde; zij zijn nu geboekt als intermediaire aankopen onder de rubriek "diensten en diverse goederen".

In ieder geval zorgen de methodologische wijzigingen m.b.t. het personeelsbestand in de jaarrekeningen ervoor dat 1996 een breukjaar is en dat wijzigingen in de tewerkstelling tussen 1995 en 1996 met omzichtigheid moeten geïnterpreteerd worden.

Het aantal losse havenarbeiders wordt medegedeeld door de Centrale der Werkgevers (CEWO).

Openbare sector.

De tewerkstellingscijfers werden medegedeeld door de diverse betrokken instanties.

3.3 TOEGEVOEGDE WAARDE

Private Sector.

De toegevoegde waarde wordt berekend door optelling van de volgende rubrieken uit de jaarrekening:

- personeelskosten (bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen)
- + afschrijvingen op vaste activa
- + andere kosten (waardeverminderingen, voorzieningen en andere bedrijfskosten)
- + bedrijfsresultaat (+ winst of - verlies)
- exploitatiesubsidies (in min)

Openbare Sector.

De toegevoegde waarde wordt verkregen door optelling van personeelskosten en afschrijvingen. Het aantal personeelsleden en de personeelskosten werden door de betrokken diensten medegedeeld. Hierop werd de ratio huur en afschrijvingen t.o.v. totale bezoldigingen toegepast die voor de centrale overheid geldig is.

3.4 INVESTERINGEN

Private Sector.

De investeringscijfers worden bekomen door optelling van de gegevens uit de jaarrekeningen: het betreft enkel nieuwe investeringen in materiële vaste activa, met aftrek van activa verworven van derden.

Openbare sector.

De investeringen werden medegedeeld door de diverse betrokken diensten.

3.5 BIJDRAGE AAN DE SCHATKIST

De bijdrage aan de Schatkist (incl. lokale overheden) en de sociale zekerheid van de activiteiten gegenereerd in de havenzone van Oostende is slechts bij benadering vast te stellen.

Een eerste ruwe raming past de verhouding van de totale fiscale en parafiscale heffingen t.o.v. het BBP toe op de toegevoegde waarde van de haven.

Volgens een tweede, meer verfijnde methode wordt getracht een raming te maken van de samenstellende componenten van deze bijdrage :

vennootschapsbelasting

=de verhouding tussen de belasting op het resultaat en het bedrijfsresultaat voor alle jaarrekeningen van het land, toegepast op het totale bedrijfsresultaat van de haven.

personenbelasting

=directe belastingen en sociale bijdragen van alle in de haven tewerkgestelde personen, berekend aan de hand van de gemiddelde personeelskosten in de haven, de gewogen gemiddelde bijdragevoet voor de RSZ (werkgevers- en werknemersbijdrage) en de gangbare tarieven van de personenbelasting.

Hierbij wordt ook rekening gehouden met de gemeentelijke opcentiemen en met de aanvullende crisisbelasting van 3 %.

roerende voorheffing

=de verhouding tussen de ingehouden roerende voorheffing en het bedrijfsresultaat voor alle jaarrekeningen, toegepast op het totale bedrijfsresultaat van de haven.

btw - registratie - douane - accijnzen

=de verhouding tussen het nationale totaal van deze rubrieken en het BBP (excl. overheid), toegepast op de toegevoegde waarde van de haven (private sector).

In een derde benadering worden een aantal van de hogervermelde componenten rechtstreeks uit de jaarrekeningen berekend.

vennootschapsbelasting

=de sommatie van de rubriek 67/77 belastingen op het resultaat uit de resultatenrekening van de jaarrekening

belasting op de toegevoegde waarde (BTW)

=het verschil tussen de door de ondernemingen te betalen BTW en de door de ondernemingen aftrekbare BTW, voor de ondernemingen met een volledig schema.

De verhouding BTW/toegevoegde waarde voor de volledige schema's wordt toegepast op de toegevoegde waarde van de verkorte schema's.

Sommatie van de cijfers voor de volledige en de verkorte schema's geeft bij benadering de afgedragen BTW voor de haven.

registratie - douanerechten - accijnzen

=de sommatie van de rubriek 640/8 *andere bedrijfskosten* uit de resultatenrekening van de jaarrekening

roerende voorheffing

=de cijfers voor de ondernemingen met volledig schema worden uit de jaarrekeningen gehaald. De verhouding tussen de ingehouden roerende voorheffing en de uit te keren winst voor volledige schema's, wordt toegepast op de uit te keren winst van de ondernemingen met verkorte schema's. Optelling van de cijfers voor de volledige en verkorte schema's geeft een benadering van de ingehouden roerende voorheffing voor de haven van Oostende.

3.6 BEPERKINGEN VAN DE GEBRUIKTE METHODOLOGIE

De gevolgde berekeningswijze vertoont een aantal restricties die hiervoor reeds werden vermeld, en die, alhoewel zij slechts een marginaal effect sorteren bij de interpretatie van de resultaten, niet uit het oog mogen verloren worden. Deze beperkingen zorgen voor een onderschatting van het economisch belang van de havenzone.

Hieronder wordt er voor de volledigheid een exhaustief overzicht gegeven :

- Het onderzoek omvat in principe enkel vennootschappen die hun jaarrekening publiceren. Zelfstandigen en vennootschappen die niet onderworpen zijn aan de verplichting tot openbaarmaking van de jaarrekening worden niet opgenomen.
- Er wordt geen rekening gehouden met een aantal niet-havengebonden dienstverlenende bedrijven die in de havenzone gevestigd zijn en deels ook voor de haven werken zoals bijvoorbeeld banken en verzekeringen.
- Het aandeel van de overheid is onderschat doordat een aantal diensten van algemeen belang niet opgenomen werden.
De algemene overheidstaken zoals onderwijs, rechtspraak en organisatie van de verkeersinfrastructuur worden niet of slechts gedeeltelijk verrekend.
Nochtans zijn deze diensten essentieel voor de goede werking van de haven.

- Een aantal ondernemingen oefent slechts een gedeelte van hun activiteit in de havenzone uit. Dit aandeel werd aan de betrokken vennootschappen gevraagd.

Op basis van het ontvangen antwoord werd een verdeelsleutel op de jaarrekening toegepast.

De schatting van deze verdeelsleutel is echter niet altijd even gemakkelijk en eenduidig te maken, zodat de uiteindelijke resultaten met dit gegeven in het achterhoofd moeten geïnterpreteerd worden.

- De resultaten van het boekjaar 1997 zijn voorlopig. Enerzijds blijken enkele jaarrekeningen nog niet neergelegd, zodat daar de cijfers van 1996 hernomen worden. Anderzijds hebben enkele recent opgerichte vennootschappen nog geen balans voor 1997 neergelegd, maar zullen de cijfers van 1997 opgenomen worden in de balans over 1998, die dan meer dan 12 maanden zal omvatten.

- Enkel de rechtstreekse effecten van de activiteiten die in het havengebied worden uitgeoefend worden in de studie behandeld.

De indirecte toegevoegde waarde en tewerkstelling, via de aankopen bij andere bedrijven, geven de volledige invloed van de havenactiviteit weer.

Om deze indirecte effecten te meten, zou men gebruik moeten maken van input-outputanalyse. Dit is evenwel niet weerhouden als opzet van het onderzoek.

4. OVERZICHT VAN DE RESULTATEN

1997 is een mijlpaal in de economische geschiedenis van de Oostendse haven. Vooreerst beëindigde de staatsrederij RMT haar activiteiten op 28.02.97. Vanaf dan is de vereffening van de maatschappij gestart. De verbinding Oostende-Ramsgate werd vanaf 1.03.97 overgenomen door Holyman-Sally.

Verder werd op 01.03.97 het startschot gegeven voor het Autonoom Gemeentebedrijf Haven Oostende (AGHO). Zij is de beheersstructuur die instaat voor het commercieel beheer van de handelshaven, gevormd door de voorhaven, de handelsdokken, de achterhaven en aanhorigheden.

Beide structurele veranderingen hebben een groot effect op de in de studie beschouwde economische grootheden.

In het hiernavolgend beknopt overzicht wordt het boekjaar 1997 telkens met 1996 vergeleken tenzij uitdrukkelijk anders vermeld. Op basis van de nieuwe gegevens zijn alle tabellen en grafieken waar nodig aangepast en verder verfijnd.

4.1 AANTAL ONDERNEMINGEN

(tabellen 1 t.e.m. 2; grafiek 1)

Het aantal opgenomen jaarrekeningen, 139 in 1997, blijft vrij stabiel over de periode 1991-97. Nochtans is er een ongelijke evolutie over de diverse sectoren. Het aantal bedrijven in de dienstensector is vrij expansief gegroeid (+26%) terwijl er een daling met 10% in de industrie over dezelfde periode vastgesteld wordt.

De groei van het aantal ondernemingen binnen de dienstensector is niet gesitueerd in één bepaalde subsector en komt tot uiting in de "andere diensten" (+ 58%).

Daarentegen is er een neerwaartse tendens in de scheepsbouw (-15%), de visvangst (-10%) en de visverwerking (-14%).

Ondanks de proportionele vermindering (69% in 1997 t.o.v. 76% in 1991) van het aantal industriële bedrijven in de particuliere sector is het economisch belang van de industrie voor de havenzone Oostende evident.

4.2 TEWERKSTELLING

(tabellen 3 t.e.m. 12; grafieken 2 t.e.m. 6)

4.2.1 DE GLOBALE TEWERKSTELLING IN DE HAVENZONE

De globale tewerkstelling in de Oostendse havenzone is met 9,5% gedaald t.o.v. een toename met 0,3% op nationaal vlak en een stijging met 0,2% in het arrondissement Oostende.

Sedert 1991 is de tewerkstelling met 30% verminderd.

Deze vermindering situeert zich zowel in de diensten (- 39%), als in de industrie (- 24%) en bij de overheid (- 23%).

Over dezelfde periode 91-97 is de globale tewerkstelling in het arrondissement Oostende slechts met 2% achteruitgegaan.

Dit heeft voor gevolg dat het aandeel van de tewerkstelling in de Oostendse havenzone t.o.v. het arrondissement continu vermindert sedert 1991.

De totale tewerkstelling in de Oostendse havenzone bedraagt 12,2% van de bezoldigde tewerkstelling in het arrondissement Oostende voor het jaar 1997 (17% in 1991).

Anders uitgedrukt ligt binnen het arrondissement Oostende ongeveer 1 op 8 arbeidsplaatsen in de Oostendse havenzone.

4.2.2 DE TEWERKSTELLING IN DE REDERIJEN

Zoals reeds vermeld, is op 01.03.1997 de ferry-activiteit van RMT-Wagons-Lits overgedragen aan Holyman Sally.

Vanaf dat moment is de vereffening van de RMT begonnen.

In onderstaande tabel wordt de evolutie van de tewerkstelling in de rederijen weergegeven.

	Evolutie tewerkstelling rederijen in Oostendse havenzone						
	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
R.M.T.	1 656	1 577	1 499	1 427	1 393	1 334	792
Wagons-Lits	438	451	457	424	403	307	5
Holyman Sally	-	-	-	-	-	-	320
Totaal rederijen	2 094	2 028	1 956	1 851	1 796	1 641	1 117

Over 1997 is er een vermindering van de tewerkstelling bij de rederijen van 524 personen.

Sinds 1991 is de tewerkstelling met 977 eenheden (- 47%) gedaald.

In de Oostendse havenzone zijn per 100 tewerkgestelden in 1997, 78 personen werkzaam in de particuliere sector en 22 bij de overheid.

De industrie is goed voor 42 personen en de diensten voor 36 (waarvan 27 bij de rederijen).

Teneinde een klaarder beeld te bekomen van de evolutie van de havenzone wordt hierna de ontwikkeling beschreven van de ganse zone met uitsluiting van de rederijen.

4.2.3 DE TEWERKSTELLING IN DE HAVENZONE MET UITSLUITING VAN DE REDERIJEN

De werkgelegenheid in de Oostendse havenzone, met uitsluiting van de rederijen, stijgt met 2,7% (+ 0,3% nationaal en + 0,2% in het arrondissement Oostende).

Deze positieve prestatie van de Oostendse havenzone moet evenwel genuanceerd worden. Ongeveer 120 personen van het overheidsbedrijf R.M.T. werden overgeheveld naar de diensten van het Zeewezen . Als men deze correctie inbrengt, daalt de werkgelegenheid in de Oostendse havenzone, met uitsluiting van de rederijen, met 1,3%.

De tewerkstelling in de particuliere sector, exclusief rederijen, daalt met 2,6% (nationaal +0,4%) terwijl de openbare sector met 17,4% stijgt (nationaal status-quo).

Zoals hierboven reeds vermeld, is de scherpe toename bij de overheid onder meer het gevolg van de overname van R.M.T.-personeel door het Zeewezen.

In de dienstensector, zonder rederijen, is de werkgelegenheid vrijwel ongewijzigd. Het wegvervoer is de grootste deelsector en kent een lichte groei (+5,4%).

De tewerkstellingstrend in de industrie blijft neerwaarts gericht (-3,5%) met de belangrijkste achteruitgang in de chemie (- 8% of - 39% sedert 1991) en in de visserij (- 10% of - 27% sedert 1991).

De toegevoegde waarde behaald in de havenzone van Oostende, met uitsluiting van de rederijen, stijgt met 10,1% (nationaal +4,6%).

De particuliere sector stijgt met 5,1% en de openbare sector zelfs met 31,7%.

Binnen de particuliere sector nemen de diensten met 2,4% en de industrie met 5,7% toe.

Behoorlijke groeicijfers vindt men bij de "andere diensten" (+18%), de chemie (+6%) en de "voeding - andere" (+13%).

Het groeiritme bij de overheid is hoog dankzij de nieuwe structuur van het Havenbestuur Oostende (sedert 1.03.97) en de overname van het R.M.I.-personeel door het Zeewezen van het Vlaams gewest.

Het aandeel van de overheid in de totale toegevoegde waarde stijgt van 12,9% in 1991 naar 22,2% in 1997.

Exclusief rederijen is er voor de overheid een toename van het relatief aandeel van 19,5% naar 22,5%.

Twee derden van de toegevoegde waarde gerealiseerd in de particuliere sector, zonder rederijen, bestaat uit personeelskosten (67,6% in 1997 versus 67,7% in 1996).

Het aandeel van de afschrijvingen stijgt tot 22,4% (19,3% in 1996) en dit ten koste van het bedrijfsresultaat (4,5% in 1997 versus 7,7% in 1996).

Merkwaardig is het hoge aandeel van het bedrijfsresultaat in de toegevoegde waarde bij de goederenbehandeling (26,8%) en het negatief cijfer bij de "voeding - visverwerking" (-9,1%).

De toegevoegde waarde per werknemer, in constante prijzen van 1991, stijgt met 6% in de Oostendse havenzone zonder rederijen.

De stijging van de productiviteit is het hoogst in de overheidssector (ongeveer 11%) terwijl de toename $\pm$ 6% bedraagt in de particuliere sector.

De toegevoegde waarde per werknemer, in de particuliere sector zonder rederijen, uitgedrukt in werkelijke prijzen, bedraagt 2 017 000 versus 2 729 000 frank nationaal.

Binnen de particuliere sector is de toegevoegde waarde per werknemer het hoogst in de chemie, namelijk 3 202 000 frank.

4.4 INVESTERINGEN

(tabellen 24 t.e.m. 30; grafieken 13 t.e.m. 16)

De investeringen in de Oostendse havenzone vertonen een gemengd beeld. Terwijl de investeringen in de particuliere sector (zonder rederijen) middelmatig te noemen zijn (-44,1% versus +4,5% nationaal) is de inspanning vanwege de overheid de hoogste sedert 1991 (+30,6% versus +20% nationaal).

Vooral de diensten investeren weinig (-67%) en ook in de industrie is er een sterke daling (-37%).

Na zeer zwakke jaren in 1994 en 1995 verhoogt de visvangst de inspanningen ingezet in 1996 (+49%). In absolute termen zijn de investeringen in de chemie ($\pm$ 324 miljoen frank) het belangrijkste.

De infrastructuurwerken voor de renovatie van de haven door het Vlaams Gewest verklaren het investeringspeil in de openbare sector.

Ongeveer de helft van de investeringen in de Oostendse havenzone is voor rekening van de overheid.

De investeringen per werknemer dalen van 750 000 naar 600 000 frank in de Oostendse havenzone (zonder rederijen).

In de particuliere sector is er een afname van 665 000 naar 382 000 frank (nationaal 654 000 frank).

Vooral de investeringen per werknemer in de dienstensector zijn beperkt (daling van 973 000 naar 314 000 frank).

In de openbare sector is het cijfer 1 092 000 frank, meteen het hoogste sedert de start van de studie in 1991.

4.5 BIJDRAGE AAN DE SCHATKIST

De bijdrage van de havenzone van Oostende aan de Schatkist (incl. lokale overheden) en sociale zekerheid, geraamd aan de hand van de methodes uiteengezet in punt 3.5, beliep in 1997 :

- 2,6 miljard frank volgens de eerste ruwe benadering (verhouding fiscale en parafiscale heffingen t.o.v. BBP)
- 3,1 miljard frank volgens de tweede, meer verfijnde methode (op basis van algemene verhoudingen voortvloeiend uit de globalisatie van de Balanscentrale van de Nationale Bank van België)
- 2,9 miljard frank volgens de derde werkwijze (rechtstreeks op basis van de jaarrekeningen)

Laatstgenoemde totaal is samengesteld uit :

0,1 miljard frank vennootschapsbelasting

2,4 miljard frank personenbelasting en RSZ

0,4 miljard frank BTW, douanerechten, accijnzen en diverse heffingen.

- 2,9 miljard frank als een gemiddelde van de drie bekomen resultaten.

Bij vergelijking van dit gemiddelde met de totale toegevoegde waarde van de havenzone van Oostende bekomt men een ratio van ongeveer 51%.

5. SAMENVATTING

ECONOMISCH BELANG TOTALE HAVENZONE OOSTENDE

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	+/- % 96-97	+/- % 91-97
Aantal ondernemingen	eenheden								
Bedrijven	141	145	141	143	144	139	139	0,0%	-1,4%
Overheidsinstellingen	10	10	10	10	10	10	11	10,0%	10,0%
Totaal haven	151	155	151	153	154	149	150	0,7%	-0,7%
Tewerkstelling	eenheden								
Particuliere sector	4 783	4 678	4 376	4 278	4 184	3 862	3 280	-15,1%	-31,4%
Openbare sector	1 215	1 202	1 076	922	914	801	940	17,4%	-22,6%
Totaal haven	5 998	5 880	5 452	5 200	5 098	4 663	4 220	-9,5%	-29,6%
Toegevoegde Waarde	miljoenen BEF								
Particuliere sector	8 195	7 566	6 488	5 759	5 930	5 015	4 431	-11,6%	-45,9%
Openbare sector	1 217	1 251	1 162	1 029	1 014	962	1 268	31,7%	4,2%
Totaal haven	9 412	8 817	7 650	6 788	6 944	5 977	5 699	-4,7%	-39,5%
Investerings	miljoenen BEF								
Particuliere sector	1 478	1 479	1 272	617	5 367	1 459	917	-37,1%	-38,0%
Openbare sector	486	140	195	567	549	786	1 027	30,6%	111,4%
Totaal haven	1 964	1 619	1 467	1 184	5 916	2 245	1 944	-13,4%	-1,0%

ECONOMISCH BELANG HAVENZONE OOSTENDE - exclusief rederijen (1)

		1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	+/- % 96-97	+/- % 91-97
Aantal ondernemingen	eenheden									
Bedrijven		139	143	139	141	142	137	136	-0,7%	-2,2%
Overheidsinstellingen		10	10	10	10	10	10	11	10,0%	10,0%
Totaal haven		149	153	149	151	152	147	147	0,0%	-1,3%
Tewerkstelling	eenheden									
Particuliere sector		2 689	2 650	2 420	2 427	2 388	2 221	2 163	-2,6%	-19,6%
Openbare sector		1 215	1 202	1 076	922	914	801	940	17,4%	-22,6%
Totaal haven		3 904	3 852	3 496	3 349	3 302	3 022	3 103	2,7%	-20,5%
Toegevoegde Waarde	miljoenen BEF									
Particuliere sector		5 016	4 726	4 146	4 386	4 609	4 151	4 362	5,1%	-13,0%
Openbare sector		1 217	1 251	1 162	1 029	1 014	962	1 268	31,7%	4,2%
Totaal haven		6 233	5 977	5 308	5 415	5 623	5 113	5 630	10,1%	-9,7%
Investerings	miljoenen BEF									
Particuliere sector		1 099	1 335	1 228	582	763	1 450	811	-44,1%	-26,2%
Openbare sector		486	140	195	567	549	786	1 027	30,6%	111,4%
Totaal haven		1 585	1 475	1 423	1 149	1 312	2 236	1 838	-17,8%	16,0%

(1) Rederijen = R.M.T., C.I.W.L. (Wagons-Lits) en Holyman Sally

De haven van Oostende staat op een keerpunt.

Belangrijke overheidsinvesteringen zijn aan de gang of voorzien.

Dit creëert hoopvolle perspectieven voor het aantrekken van nieuwe trafieken en hun impact op tewerkstelling en toegevoegde waarde. Met het verdwijnen van de staatsrederij RMT en de oprichting van het Autonoom Gemeentebedrijf Haven Oostende is 1997 voor de Oostendse havenzone een overgangsjaar.

Voor 1997 werden 139 bedrijven in de studie opgenomen.

Samen met 11 overheidsinstellingen stelden zij 4.220 personen tewerk (min 9,5% versus boekjaar 1996).

De particuliere sector daalt met 15,1% (nationaal + 0,4%) maar de overheidssector stijgt met 17,4% (nationaal status quo).

Het tegenvallend resultaat in de particuliere sector wordt veroorzaakt door de stopzetting van de RMT (- 542 personen in 1997).

Indien abstractie wordt gemaakt van de sector rederijen is er een beperkte daling van de tewerkstelling van 2,6% in de particuliere sector. In de diensten is er een lichte stijging van 2% terwijl de industrie na een daling van 6% in 1996 terug 3% verliest in 1997.

De overheveling van ongeveer 120 personen van de RMT naar het Zeewezen van de Vlaamse Gemeenschap verklaart in belangrijke mate de toename van de werkgelegenheid in de overheidssector.

De toegevoegde waarde daalt met 4,7% (nationaal + 4,6%).

Terwijl de particuliere sector met 11,6% daalt, kent de openbare sector een toename van 31,7%.

Zonder de rederijen stijgt de toegevoegde waarde van de particuliere sector met 5,1% en bereikt de toegevoegde waarde per werknemer, uitgedrukt in werkelijke prijzen, 2 017 000 BEF (nationaal gemiddelde : 2 729 000 frank).

De arbeidsproductiviteit, gemeten aan de hand van de toegevoegde waarde per werknemer in constante prijzen van 1991, stijgt met 6,6%.

Terwijl de investeringen in de particuliere sector dalen (min 37,1% versus plus 4,5% nationaal) stijgt de overheidsinspanning in belangrijke mate (plus 30,6% versus 20% nationaal).

Ongeveer de helft van de investeringen in de Oostendse havenzone is voor rekening van de overheid. Deze belangrijke infrastructuurwerken door het Vlaams Gewest moeten de haven renoveren en nieuwe activiteiten aantrekken.

Het gewicht van de 10 grootste bedrijven in de totale resultaten van de haven bedraagt 53,4% van de werkgelegenheid, 49,8% van de toegevoegde waarde en 34,6% van het geïnvesteerde bedrag.

I. TABELLEN

TABELLEN

- Tabel 1 Aantal opgenomen jaarrekeningen
(Absolute cijfers)
- Tabel 2 Aantal opgenomen jaarrekeningen
(Index 1991=100)
- Tabel 3 Globale tewerkstelling in de havenzone
(Absolute cijfers)
- Tabel 4 Globale tewerkstelling in de havenzone
(Relatieve cijfers)
- Tabel 5 Globale tewerkstelling in de havenzone
(Index 1991=100)
- Tabel 6 10 belangrijkste bedrijven qua tewerkstelling in 1997
- Tabel 7 10 belangrijkste dienstverlenende bedrijven qua tewerkstelling in 1997
- Tabel 8 10 belangrijkste industriële bedrijven qua tewerkstelling in 1997
- Tabel 9 Tewerkstelling havenzone t.o.v. arrondissement Oostende
(Absolute en relatieve cijfers)
- Tabel 10 Tewerkstelling havenzone t.o.v. arrondissement Oostende
(Index 1991=100)
- Tabel 11 Tewerkstelling havenzone zonder rederijen t.o.v. arrondissement Oostende
(Absolute en relatieve cijfers)
- Tabel 12 Tewerkstelling havenzone zonder rederijen t.o.v. arrondissement Oostende
(Index 1991=100)
- Tabel 13 Totale toegevoegde waarde
(Absolute cijfers - werkelijke prijzen - in duizenden BEF)
- Tabel 14 Totale toegevoegde waarde
(Index 1991=100 - werkelijke prijzen)
- Tabel 15 Totale toegevoegde waarde
(Index 1991=100 - constante prijzen van 1991)
- Tabel 16 Totale toegevoegde waarde
(Relatieve cijfers - werkelijke prijzen)
- Tabel 17 10 belangrijkste bedrijven qua toegevoegde waarde in 1997
(In duizenden BEF)

- Tabel 18 10 belangrijkste dienstverlenende bedrijven qua toegevoegde waarde in 1997
(In duizenden BEF)
- Tabel 19 10 belangrijkste industriële bedrijven qua toegevoegde waarde in 1997
(In duizenden BEF)
- Tabel 20 Toegevoegde waarde particuliere sector :
havenzone t.o.v. arrondissement Oostende
(Index 1992=100 - werkelijke prijzen)
- Tabel 21 Deelcomponenten van de toegevoegde waarde, exclusief rederijen, 1997
(Relatieve cijfers)
- Tabel 22 Toegevoegde waarde per werknemer
(Werkelijke prijzen - in duizenden BEF)
- Tabel 23 Toegevoegde waarde per werknemer
(Constate prijzen van 1991 - in duizenden BEF)
- Tabel 24 Totale investeringen
(Absolute cijfers - werkelijke prijzen - in duizenden BEF)
- Tabel 25 Totale investeringen
(Relatieve cijfers - werkelijke prijzen)
- Tabel 26 Totale investeringen
(Index 1991=100 - werkelijke prijzen)
- Tabel 27 10 belangrijkste bedrijven qua investeringen in 1997
(In duizenden BEF)
- Tabel 28 10 belangrijkste dienstverlenende bedrijven qua investeringen in 1997
(In duizenden BEF)
- Tabel 29 10 belangrijkste industriële bedrijven qua investeringen in 1997
(In duizenden BEF)
- Tabel 30 Investerings per werknemer
(Werkelijke prijzen - in duizenden BEF)

TABEL 1 : AANTAL OPGENOMEN JAARREKENINGEN

(Absolute cijfers)

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Goederenbehandeling	5	5	5	5	6	5	5
Rederijen	2	2	2	2	2	2	3
In- en uitvoerbedrijven	4	4	4	4	4	4	3
Wegvervoer	11	11	10	12	13	12	13
Andere diensten	12	13	14	14	14	16	19
DIENTEN	34	35	35	37	39	39	43
Chemie	3	3	3	4	4	4	3
Scheepsbouw	13	13	12	12	12	11	11
Visvangst	30	30	29	29	30	29	27
Voeding - visverwerking	28	29	29	28	27	25	24
Voeding - andere	2	2	2	2	2	2	2
Andere industrie	31	33	31	31	30	29	29
INDUSTRIE	107	110	106	106	105	100	96
PARTICULIERE SECTOR	141	145	141	143	144	139	139

TABEL 2 : AANTAL OPGENOMEN JAARREKENINGEN

(Index 1991=100)

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Goederenbehandeling	100	100	100	100	120	100	100
Rederijen	100	100	100	100	100	100	150
In- en uitvoerbedrijven	100	100	100	100	100	100	75
Wegvervoer	100	100	91	109	118	109	118
Andere diensten	100	108	117	117	117	133	158
DIENSTEN	100	103	103	109	115	115	126
Chemie	100	100	100	133	133	133	100
Scheepsbouw	100	100	92	92	92	85	85
Visvangst	100	100	97	97	100	97	90
Voeding - visverwerking	100	104	104	100	96	89	86
Voeding - andere	100	100	100	100	100	100	100
Andere industrie	100	106	100	100	97	94	94
INDUSTRIE	100	103	99	99	98	93	90
PARTICULIERE SECTOR	100	103	100	101	102	99	99

TABEL 3 : GLOBALE TEWERKSTELLING IN DE HAVENZONE

(Absolute cijfers)

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Goederenbehandeling	58	49	41	34	47	30	26
Losse havenarbeiders	39	44	45	43	39	40	39
Rederijen	2094	2028	1956	1851	1796	1641	1117
In- en uitvoerbedrijven	83	87	83	86	89	80	73
Wegvervoer	150	159	163	185	196	184	194
Andere diensten	27	29	35	38	45	44	53
DIENSTEN	2451	2396	2323	2237	2212	2019	1502
Chemie	603	530	494	430	416	401	369
Scheepsbouw	213	238	90	79	73	38	44
Visvangst	184	187	197	198	203	177	151
Voeding - visverwerking	265	263	263	248	217	185	175
Voeding - andere	362	347	302	373	333	332	332
Andere industrie	705	717	707	713	730	710	707
INDUSTRIE	2332	2282	2053	2041	1972	1843	1778
PARTICULIERE SECTOR	4783	4678	4376	4278	4184	3862	3280
Staat/Gewest/Andere	390	380	345	342	337	348	469
Zeemacht	713	710	622	475	475	358	355
Stad	112	112	109	105	102	95	93
Autonoom Gemeentebedrijf Haven Oostende							23
OPENBARE SECTOR	1215	1202	1076	922	914	801	940
TOTAAL HAVENZONE	5998	5880	5452	5200	5098	4663	4220
EXTRA BEREKENING							
Visserij (vangst en verwerking)	449	450	460	446	420	362	326
ZONDER REDERIJEN							
Totaal diensten	357	368	367	386	416	378	385
Totaal particuliere sector	2689	2650	2420	2427	2388	2221	2163
Totaal havenzone	3904	3852	3496	3349	3302	3022	3103

(Relatieve cijfers)

[illegible]

TABEL 5 : GLOBALE TEWERKSTELLING IN DE HAVENZONE

(Index 1991=100)

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Goederenbehandeling	100	84	71	59	81	52	45
Losse havenarbeiders	100	113	115	110	100	103	100
Rederijen	100	97	93	88	86	78	53
In- en uitvoerbedrijven	100	105	100	104	107	96	88
Wegvervoer	100	106	109	123	131	123	129
Andere diensten	100	107	130	141	167	163	196
DIENTEN	100	98	95	91	90	82	61
Chemie	100	88	82	71	69	67	61
Scheepsbouw	100	112	42	37	34	18	21
Visvangst	100	102	107	108	110	96	82
Voeding - visverwerking	100	99	99	94	82	70	66
Voeding - andere	100	96	83	103	92	92	92
Andere industrie	100	102	100	101	104	101	100
INDUSTRIE	100	98	88	88	85	79	76
PARTICULIERE SECTOR	100	98	91	89	87	81	69
Staat/Gewest/Andere	100	97	88	88	86	89	120
Zeemacht	100	100	87	67	67	50	50
Stad	100	100	97	94	91	85	83
Autonoom Gemeentebedrijf Haven Oostende	-	-	-	-	-	-	-
OPENBARE SECTOR	100	99	89	76	75	66	77
TOTAAL HAVENZONE	100	98	91	87	85	78	70
EXTRA BEREKENING							
Visserij (vangst en verwerking)	100	100	102	99	94	81	73
ZONDER REDERIJEN							
Totaal diensten	100	103	103	108	117	106	108
Totaal particuliere sector	100	99	90	90	89	83	80
Totaal havenzone	100	99	90	86	85	77	79

TABEL 6 : 10 BELANGRIJKSTE BEDRIJVEN QUA TEWERKSTELLING IN 1997

Volgorde	Sector	Firmanaam	Tewerkstelling
1	Rederijen	REGIE VOOR MARITIEM TRANSPORT	792
2	Rederijen	HOLYMAN SALLY	320
3	Andere industrie	DE OESTERBANK	268
4	Voeding - andere	MCCAIN FOODS BELGIUM NV	214
5	Chemie	CNO NV	213
6	Voeding - andere	MORUBEL NV	118
7	Andere industrie	OSTEND STORES NV	90
8	Andere industrie	IVES NV	84
9	Chemie	PROVIRON FINE CHEMICALS NV	83
10	Chemie	EUROFTAL NV	73
	Totaal		2 255

TABEL 7 : 10 BELANGRIJKSTE DIENSTVERLENENDE BEDRIJVEN QUA TEWERKSTELLING IN 1997

Volgorde	Sector	Firmanaam	Tewerkstelling
1	Rederijen	REGIE VOOR MARITIEM TRANSPORT	792
2	Rederijen	HOLYMAN SALLY	320
3	In- en uitvoerbedrijven	H. DEWEERT NV	57
4	Wegvervoer	CONTINENTAL CARGO CARRIERS NV	51
5	Wegvervoer	EUROPEAN FREIGHT SERVICES BVBA	43
6	Wegvervoer	OSTEND CARGO HANDLING SERVICES LTD	25
7	Goederenbehandeling	TER POLDER NV	22
8	Wegvervoer	OSTEND TRANSPORT, TRANSSHIPMENT AND TRADING	20
9	Andere diensten	S.K.B. LIFE SAVING EQUIPMENT NV	19
10	Wegvervoer	TRANSPORT MAENHOUT NV	17
	Totaal		1 366

TABEL 8 : 10 BELANGRIJKSTE INDUSTRIELE BEDRIJVEN QUA TEWERKSTELLING IN 1997

Volgorde	Sector	Firmanaam	Tewerkstelling
1	Andere industrie	DE OESTERBANK	268
2	Voeding - andere	MCCAIN FOODS BELGIUM NV	214
3	Chemie	CNO NV	213
4	Voeding - andere	MORUBEL NV	118
5	Andere industrie	OSTEND STORES NV	90
6	Andere industrie	IVES NV	84
7	Chemie	PROVIRON FINE CHEMICALS NV	83
8	Chemie	EUROFTAL NV	73
9	Andere industrie	ORAC NV	64
10	Voeding - visverwerking	UNITED FOODS - CAPTAIN BYRD	59
	Totaal		1 266

TABEL 9 : Tewerkstelling havenzone t.o.v. arrondissement Oostende
(Absolute en relatieve cijfers)

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Havenzone (1)	5 998	5 880	5 452	5 200	5 098	4 663	4 220
Arrondissement (2)	35 337	35 399	35 086	34 778	35 125	35 174	34 726
Aandeel haven	17,0%	16,6%	15,5%	15,0%	14,5%	13,3%	12,2%

(1) Bron : Jaarrekeningen en bevraging bij bedrijven en overheid

(2) Bron : Statistieken RSZ

TABEL 10 : Tewerkstelling havenzone t.o.v. arrondissement Oostende
(Index 1991=100)

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Havenzone (1)	100	98	91	87	85	78	70
Arrondissement (2)	100	100	99	98	99	100	98

(1) Bron : Jaarrekeningen en bevraging bij bedrijven en overheid

(2) Bron : Statistieken RSZ

TABEL 11 : Tewerkstelling havenzone **zonder rederijen t.o.v. arrondissement Oostende**
(Absolute en relatieve cijfers)

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Havenzone (1)	3904	3852	3496	3349	3302	3022	3103
Arrondissement (2)	33 243	33 371	33 130	32 927	33 329	33 533	33 609
Aandeel haven	11,7%	11,5%	10,6%	10,2%	9,9%	9,0%	9,2%

(1) Bron : Jaarrekeningen en bevraging bij bedrijven en overheid

(2) Bron : Statistieken RSZ

TABEL 12 : Tewerkstelling havenzone **zonder rederijen** t.o.v. arrondissement Oostende
(Index 1991 = 100)

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Havenzone (1)	100	99	90	86	85	77	79
Arrondissement (2)	100	100	100	99	100	101	101

(1) Bron : Jaarrekeningen en bevraging bij bedrijven en overheid

(2) Bron : Statistieken RSZ

TABEL 13 : TOTALE TOEGEVOEGDE WAARDE
(Absolute cijfers - werkelijke prijzen - in duizenden BEF)

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Goederenbehandeling	77 395	104 600	105 592	86 385	91 913	69 033	65 928
Losse havenarbeiders	21 426	27 832	30 340	31 253	26 014	28 000	27 000
Rederijen	3 178 791	2 839 718	2 342 132	1 372 809	1 321 083	863 700	68 916
In- en uitvoerbedrijven	136 220	139 906	160 733	161 911	143 232	123 132	117 856
Wegvervoer	372 783	384 906	356 922	419 952	487 932	458 456	465 599
Andere diensten	66 146	14 130	60 236	83 250	109 704	118 245	139 540
DIENTEN	3 852 761	3 511 091	3 055 955	2 155 559	2 179 878	1 660 567	884 838
Chemie	1 553 917	1 340 616	1 036 948	1 037 840	1 281 733	1 114 215	1 181 634
Scheepsbouw	281 380	298 904	98 200	117 231	112 285	81 798	88 165
Visvangst	398 940	306 935	348 452	401 729	390 019	389 337	415 508
Voeding - visverwerking	321 165	338 665	344 235	345 880	319 092	297 519	268 584
Voeding - andere	865 407	724 073	623 667	687 400	648 288	633 213	717 094
Andere industrie	921 037	1 045 337	980 977	1 013 078	998 848	837 984	875 254
INDUSTRIE	4 341 847	4 054 530	3 432 478	3 603 157	3 750 266	3 354 065	3 546 238
PARTICULIERE SECTOR	8 194 607	7 565 620	6 488 433	5 758 716	5 930 144	5 014 632	4 431 076
Staat/Gewest/Andere	417 404	410 865	379 036	381 508	378 029	427 091	590 047
Zeemacht	665 293	696 245	630 501	493 935	508 162	412 680	412 600
Stad	134 512	144 365	152 557	153 417	127 596	122 566	119 860
Autonoom Gemeentebedrijf Haven Oostende	-	-	-	-	-	-	145 267
OPENBARE SECTOR	1 217 209	1 251 475	1 162 094	1 028 860	1 013 787	962 337	1 267 774
TOTAAL HAVENZONE	9 411 816	8 817 095	7 650 527	6 787 577	6 943 932	5 976 969	5 698 851
EXTRA BEREKENING							
Visserij (vangst en verwerking)	720 105	645 600	692 686	747 609	709 112	686 856	684 092
ZONDER REDERIJEN							
Totaal diensten	673 970	671 373	713 823	782 750	858 795	796 867	815 922
Totaal particuliere sector	5 015 816	4 725 903	4 146 301	4 385 907	4 609 061	4 150 932	4 362 161
Totaal havenzone	6 233 025	5 977 378	5 308 395	5 414 768	5 622 849	5 113 269	5 629 935

TABEL 14 : TOTALE TOEGEVOEGDE WAARDE
(Index 1991=100 - werkelijke prijzen)

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Goederenbehandeling	100	135	136	112	119	89	85
Losse havenarbeiders	100	130	142	146	121	131	126
Rederijen	100	89	74	43	42	27	2
In- en uitvoerbedrijven	100	103	118	119	105	90	87
Wegvervoer	100	103	96	113	131	123	125
Andere diensten	100	21	91	126	166	179	211
DIENTEN	100	91	79	56	57	43	23
Chemie	100	86	67	67	82	72	76
Scheepsbouw	100	106	35	42	40	29	31
Visvangst	100	77	87	101	98	98	104
Voeding - visverwerking	100	105	107	108	99	93	84
Voeding - andere	100	84	72	79	75	73	83
Andere industrie	100	113	107	110	108	91	95
INDUSTRIE	100	93	79	83	86	77	82
PARTICULIERE SECTOR	100	92	79	70	72	61	54
Staat/Gewest/Andere	100	98	91	91	91	102	141
Zeemacht	100	105	95	74	76	62	62
Stad	100	107	113	114	95	91	89
Autonoom Gemeentebdrijf Haven Oostende	-	-	-	-	-	-	-
OPENBARE SECTOR	100	103	95	85	83	79	104
TOTAAL HAVENZONE	100	94	81	72	74	64	61
EXTRA BEREKENING							
Visserij (vangst en verwerking)	100	90	96	104	98	95	95
ZONDER REDERIJEN							
Totaal diensten	100	100	106	116	127	118	121
Totaal particuliere sector	100	94	83	87	92	83	87
Totaal havenzone	100	96	85	87	90	82	90

TABEL 15 : TOTALE TOEGEVOEGDE WAARDE

(Index 1991=100 - constante prijzen van 1991)

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Goederenbehandeling	100	130	127	101	107	79	74
Losse havenarbeiders	100	125	131	133	109	116	110
Rederijen	100	86	68	39	37	24	2
In- en uitvoerbedrijven	100	99	110	108	94	80	76
Wegvervoer	100	100	89	102	117	109	109
Andere diensten	100	21	85	114	149	158	184
DIENTEN	100	88	74	51	51	38	20
Chemie	100	83	62	61	74	63	66
Scheepsbouw	100	102	32	38	36	26	27
Visvangst	100	74	81	92	88	86	91
Voeding - visverwerking	100	102	100	98	89	82	73
Voeding - andere	100	81	67	72	67	65	72
Andere industrie	100	109	99	100	97	80	83
INDUSTRIE	100	90	73	75	77	68	71
PARTICULIERE SECTOR	100	89	74	64	65	54	47
Staat/Gewest/Andere	100	95	84	83	81	90	123
Zeemacht	100	101	88	67	69	55	54
Stad	100	103	105	104	85	81	78
Autonoom Gemeentebedrijf Haven Oostende	-	-	-	-	-	-	-
OPENBARE SECTOR	100	99	89	77	75	70	91
TOTAAL HAVENZONE	100	90	75	66	66	56	53
EXTRA BEREKENING							
Visserij (vangst en verwerking)	100	86	89	94	88	84	83
ZONDER REDERIJEN							
Totaal diensten	100	96	98	106	114	105	106
Totaal particuliere sector	100	91	77	79	82	73	76
Totaal havenzone	100	92	79	79	81	73	79

(Relatieve cijfers - werkelijke prijzen)

[illegible]

TABEL 17 : 10 BELANGRIJKSTE BEDRIJVEN QUA TOEGEVOEGDE WAARDE IN 1997
(In duizenden BEF)

Volgorde	Sector	Firmanaam	Toegev. waarde
1	Chemie	CNO NV	514 308
2	Rederijen	HOLYMAN SALLY	436 289
3	Chemie	PROVIRON FINE CHEMICALS NV	413 544
4	Voeding - andere	MCCAIN FOODS BELGIUM NV	369 963
5	Voeding - andere	MORUBEL NV	347 131
6	Chemie	EUROFTAL NV	253 782
7	Andere industrie	DE OESTERBANK	134 900
8	Andere industrie	OSTEND STORES NV	134 309
9	Andere industrie	ORAC NV	125 899
10	Wegvervoer	CONTINENTAL CARGO CARRIERS NV	108 098
	Totaal		2 838 223

TABEL 18 : 10 BELANGRIJKSTE DIENSTVERLENENDE BEDRIJVEN QUA TOEGEVOEGDE WAARDE IN 1997
(In duizenden BEF)

Volgorde	Sector	Firmanaam	Toegev. waarde
1	Rederijen	HOLYMAN SALLY	436 289
2	Wegvervoer	CONTINENTAL CARGO CARRIERS NV	108 098
3	In- en uitvoerbedrijven	H. DEWEERT NV	86 628
4	Wegvervoer	TRANSPORT MAENHOUT NV	82 422
5	Wegvervoer	OSTEND CARGO HANDLING SERVICES LTD.	82 352
6	Wegvervoer	EUROPEAN FREIGHT SERVICES BVBA	71 167
7	Rederijen	COMPAGNIE INTERNATIONALE DES WAGONS-LITS SA	55 574
8	Goederenbehandeling	TER POLDER NV	39 815
9	Wegvervoer	OSTEND TRANSPORT, TRANSSHIPMENT AND TRADING I	37 531
10	Andere diensten	S.K.B. LIFE SAVING EQUIPMENT NV	33 198
	Totaal		1 033 074

TABEL 19 : 10 BELANGRIJKSTE INDUSTRIELE BEDRIJVEN QUA TOEGEVOEGDE WAARDE IN 1997
(In duizenden BEF)

Volgorde	Sector	Firmanaam	Toegev. waarde
1	Chemie	CNO NV	514 308
2	Chemie	PROVIRON FINE CHEMICALS NV	413 544
3	Voeding - andere	MCCAIN FOODS BELGIUM NV	369 963
4	Voeding - andere	MORUBEL NV	347 131
5	Chemie	EUROFTAL NV	253 782
6	Andere industrie	DE OESTERBANK	134 900
7	Andere industrie	OSTEND STORES NV	134 309
8	Andere industrie	ORAC NV	125 899
9	Voeding - visverwerking	UNITED FOODS - CAPTAIN BYRD NV	104 738
10	Andere industrie	IVES NV	100 417
	Totaal		2 498 991

TABEL 20 : Toegevoegde waarde particuliere sector :
havenzone t.o.v. arrondissement Oostende
(Index 1992=100 - werkelijke prijzen)

	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Particuliere sector						
- Havenzone (excl. rederijen)	100	88	93	98	88	92
- Arrondissement	100	103	110	109	110	n.b.

n.b. : niet beschikbaar

TABEL 21 : DEELCOMPONENTEN VAN DE TOEGEVOEGDE WAARDE 1997 - EXCLUSIEF REDERIJEN
(Relatieve cijfers)

	Personeelskosten	Afschrijvingen	Overige kosten	Bedrijfsresultaat	Toegevoegde waarde
Goederenbehandeling	49,5%	15,1%	8,6%	26,8%	100%
In- en uitvoerbedrijven	70,3%	12,3%	4,4%	13,0%	100%
Wegvervoer	61,9%	23,2%	3,6%	11,3%	100%
Andere diensten	65,8%	18,0%	9,1%	7,1%	100%
DIENSTEN	62,9%	20,4%	5,2%	11,5%	100%
Chemie	63,5%	21,1%	5,7%	9,7%	100%
Scheepsbouw	63,9%	21,9%	2,1%	12,1%	100%
Visvangst	63,8%	24,8%	2,2%	9,2%	100%
Voeding - visverwerking	76,9%	26,9%	5,3%	-9,1%	100%
Voeding - andere	68,8%	18,1%	6,0%	7,1%	100%
Andere industrie	68,5%	23,3%	5,6%	2,6%	100%
INDUSTRIE	68,0%	22,6%	5,5%	3,9%	100%
PARTICULIERE SECTOR	67,6%	22,4%	5,5%	4,5%	100%

EXTRA BEREKENING

Visserij (vangst en verwerking)	69,1%	25,6%	3,5%	1,8%	100%
---------------------------------	-------	-------	------	------	------

TABEL 22 : TOEGEVOEGDE WAARDE PER WERKNEMER
(Werkelijke prijzen - in duizenden BEF)

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Goederenbehandeling	1 334	2 135	2 575	2 541	1 956	2 301	2 536
Losse havenarbeiders	1 221	1 406	1 498	1 615	1 482	1 556	1 500
Rederijen	1 518	1 400	1 197	742	736	526	62
In- en uitvoerbedrijven	1 641	1 608	1 937	1 883	1 609	1 539	1 614
Wegvervoer	2 485	2 421	2 190	2 270	2 489	2 492	2 400
Andere diensten	2 450	487	1 721	2 191	2 438	2 687	2 633
DIENTEN	1 572	1 465	1 316	964	985	822	589
Chemie	2 577	2 529	2 099	2 414	3 081	2 779	3 202
Scheepsbouw	1 321	1 256	1 091	1 484	1 538	2 153	2 004
Visvangst	2 168	1 641	1 769	2 029	1 921	2 200	2 752
Voeding - visverwerking	1 212	1 288	1 309	1 395	1 470	1 608	1 535
Voeding - andere	2 391	2 087	2 065	1 843	1 947	1 907	2 160
Andere industrie	1 306	1 458	1 388	1 421	1 368	1 180	1 238
INDUSTRIE	1 862	1 777	1 672	1 765	1 902	1 820	1 995
PARTICULIERE SECTOR	1 713	1 617	1 483	1 346	1 417	1 298	1 351
Staat/Gewest/Andere	1 070	1 081	1 099	1 116	1 122	1 227	1 258
Zeemacht	933	981	1 014	1 040	1 070	1 153	1 162
Stad	1 201	1 289	1 400	1 461	1 251	1 290	1 289
Autonoom Gemeentebedrijf Haven Oostende	-	-	-	-	-	-	6 316
OPENBARE SECTOR	1 002	1 041	1 080	1 116	1 109	1 201	1 349
TOTAAL HAVENZONE	1 569	1 500	1 403	1 305	1 362	1 282	1 350
EXTRA BEREKENING							
Visserij (vangst en verwerking)	1 604	1 435	1 506	1 676	1 688	1 897	2 098
ZONDER REDERIJEN							
Totaal diensten	1 888	1 824	1 945	2 028	2 064	2 108	2 119
Totaal particuliere sector	1 865	1 783	1 713	1 807	1 930	1 869	2 017
Totaal havenzone	1 597	1 552	1 518	1 617	1 703	1 692	1 814

TABEL 23 : TOEGEVOEGDE WAARDE PER WERKNEMER
(Constate prijzen van 1991 - in duizenden BEF)

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Goederenbehandeling	1 334	2 059	2 391	2 310	1 754	2 035	2 215
Losse havenarbeiders	1 221	1 356	1 391	1 468	1 329	1 375	1 310
Rederijen	1 518	1 350	1 112	674	660	465	54
In- en uitvoerbedrijven	1 641	1 551	1 798	1 712	1 443	1 361	1 410
Wegvervoer	2 485	2 334	2 033	2 064	2 233	2 203	2 096
Andere diensten	2 450	470	1 598	1 992	2 186	2 376	2 299
DIENTEN	1 572	1 413	1 221	876	884	727	515
Chemie	2 577	2 439	1 949	2 194	2 763	2 457	2 797
Scheepsbouw	1 321	1 211	1 013	1 349	1 380	1 903	1 750
Visvangst	2 168	1 583	1 642	1 844	1 723	1 945	2 403
Voeding - visverwerking	1 212	1 242	1 215	1 268	1 319	1 422	1 340
Voeding - andere	2 391	2 012	1 917	1 675	1 746	1 686	1 886
Andere industrie	1 306	1 406	1 288	1 292	1 227	1 044	1 081
INDUSTRIE	1 862	1 713	1 552	1 605	1 706	1 609	1 742
PARTICULIERE SECTOR	1 713	1 560	1 377	1 224	1 271	1 148	1 180
Staat/Gewest/Andere	1 070	1 043	1 020	1 014	1 006	1 085	1 099
Zeemacht	933	946	941	945	959	1 019	1 015
Stad	1 201	1 243	1 300	1 328	1 122	1 141	1 126
Autonoom Gemeentebedrijf Haven Oostende	-	-	-	-	-	-	5 516
OPENBARE SECTOR	1 002	1 004	1 003	1 014	995	1 062	1 178
TOTAAL HAVENZONE	1 569	1 446	1 303	1 187	1 222	1 133	1 179
EXTRA BEREKENING							
Visserij (vangst en verwerking)	1 604	1 383	1 398	1 524	1 514	1 678	1 833
ZONDER REDERIJEN							
Totaal diensten	1 888	1 759	1 806	1 844	1 851	1 864	1 851
Totaal particuliere sector	1 865	1 720	1 591	1 643	1 731	1 652	1 761
Totaal havenzone	1 597	1 496	1 410	1 470	1 527	1 496	1 585

TABEL 24 : TOTALE INVESTERINGEN

(Absolute cijfers - werkelijke prijzen - in duizenden BEF)

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Goederenbehandeling	29 539	79 211	18 964	6 398	8 606	5 968	2 235
Rederijen	378 895	144 295	44 245	35 003	4 604 830	8 592	105 840
In- en uitvoerbedrijven	20 986	19 830	21 426	25 301	36 527	15 260	7 107
Wegvervoer	106 636	133 329	121 690	51 448	95 730	136 913	46 947
Andere diensten	15 912	18 899	20 177	8 771	45 212	170 768	52 286
DIENSTEN	551 968	395 564	226 501	126 921	4 790 905	337 501	214 415
Chemie	311 645	437 206	291 667	99 456	156 346	393 737	323 874
Scheepsbouw	23 563	22 646	18 607	10 146	38 043	3 752	11 562
Visvangst	46 239	102 985	173 114	22 076	69 833	110 244	164 642
Voeding - visverwerking	114 107	77 488	35 333	58 104	45 144	26 727	27 502
Voeding - andere	116 926	142 615	271 815	95 572	142 103	130 776	61 010
Andere industrie	313 214	300 722	255 183	204 460	125 044	455 776	113 739
INDUSTRIE	925 694	1 083 661	1 045 720	489 814	576 513	1 121 013	702 330
PARTICULIERE SECTOR	1 477 662	1 479 225	1 272 221	616 735	5 367 418	1 458 514	916 745
Staat/Gewest/Andere	427 550	96 950	135 300	456 200	455 300	610 155	916 434
Zeemacht	0	12 000	25 000	50 000	25 000	112 000	61 000
Stad	58 000	31 500	34 800	60 800	69 000	64 000	41 350
Autonoom Gemeentebedrijf Haven Oostende	-	-	-	-	-	-	7 763
OPENBARE SECTOR	485 550	140 450	195 100	567 000	549 300	786 155	1 026 547
TOTAAL HAVENZONE	1 963 212	1 619 675	1 467 321	1 183 735	5 916 718	2 244 669	1 943 292
EXTRA BEREKENING							
Visserij (vangst en verwerking)	160 345	180 473	208 448	80 180	114 977	136 971	192 145
ZONDER REDERIJEN							
Totaal diensten	173 073	251 269	182 256	91 918	186 075	328 909	108 575
Totaal particuliere sector	1 098 766	1 334 930	1 227 977	581 732	762 588	1 449 922	810 905
Totaal havenzone	1 584 316	1 475 380	1 423 077	1 148 732	1 311 888	2 236 077	1 837 452

TABEL 25 : TOTALE INVESTERINGEN
(Relatieve cijfers - werkelijke prijzen)

[illegible]

TABEL 26 : TOTALE INVESTERINGEN
(Index 1991=100 - werkelijke prijzen)

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Goederenbehandeling	100	268	64	22	29	20	8
Rederijen	100	38	12	9	1 215	2	28
In- en uitvoerbedrijven	100	94	102	121	174	73	34
Wegvervoer	100	125	114	48	90	128	44
Andere diensten	100	119	127	55	284	1 073	329
DIENSTEN	100	72	41	23	868	61	39
Chemie	100	140	94	32	50	126	104
Scheepsbouw	100	96	79	43	161	16	49
Visvangst	100	223	374	48	151	238	356
Voeding - visverwerking	100	68	31	51	40	23	24
Voeding - andere	100	122	232	82	122	112	52
Andere industrie	100	96	81	65	40	146	36
INDUSTRIE	100	117	113	53	62	121	76
PARTICULIERE SECTOR	100	100	86	42	363	99	62
Staat/Gewest/Andere	100	23	32	107	106	143	214
Zeemacht	- (1)	100	208	417	208	933	508
Stad	100	54	60	105	119	110	71
Autonoom Gemeentebedrijf Haven Oostende	-	-	-	-	-	-	-
OPENBARE SECTOR	100	29	40	117	113	162	211
TOTAAL HAVENZONE	100	83	75	60	301	114	99
(1) Geen cijfers beschikbaar voor 1991, index 1992=100.							
EXTRA BEREKENING							
Visserij (vangst en verwerking)	100	113	130	50	72	85	120
ZONDER REDERIJEN							
Totaal diensten	100	145	105	53	108	190	63
Totaal particuliere sector	100	121	112	53	69	132	74
Totaal havenzone	100	93	90	73	83	141	116

TABEL 27 : 10 BELANGRIJKSTE BEDRIJVEN QUA INVESTERINGEN IN 1997
(In duizenden BEF)

Volgorde	Sector	Firmanaam	Investeringsen
1	Chemie	EUROFTAL NV	230 309
2	Rederijen	HOLYMAN SALLY	100 300
3	Visvangst	REDERIJ JACOMINA	66 738
4	Chemie	CNO NV	54 829
5	Voeding - andere	MCCAIN FOODS BELGIUM NV	47 000
6	Chemie	PROVIRON FINE CHEMICALS NV	38 736
7	Andere industrie	BAGGERWERKEN DECLOEDT EN ZOON	36 579
8	Visvangst	CAROLINE BVBA	36 087
9	Andere industrie	ORAC NV	33 340
10	Wegvervoer	TRANSPORT MAENHOUT NV	29 088
	Totaal		673 006

TABEL 28 : 10 BELANGRIJKSTE DIENSTVERLENENDE BEDRIJVEN QUA INVESTERINGEN IN 1997
(In duizenden BEF)

Volgorde	Sector	Firmanaam	Investeringen
1	Rederijen	HOLYMAN SALLY	100 300
2	Wegvervoer	TRANSPORT MAENHOUT NV	29 088
3	Andere diensten	GENERAL STORES	20 307
4	Andere diensten	OOSTENDSE VISBAKKERIJ BVBA	11 319
5	Andere diensten	SEA AND CAR MOTORS NV	9 127
6	Andere diensten	LOGGHE EN C° BVBA	5 051
7	Rederijen	REGIE VOOR MARITIEM TRANSPORT	4 743
8	Wegvervoer	OSTEND CARGO HANDLING SERVICES LTD	4 603
9	In- en uitvoerbedrijven	H. DEWEERT NV	3 933
10	Wegvervoer	CONTINENTAL CARGO CARRIERS NV	3 879
	Totaal		192 350

TABEL 29 : 10 BELANGRIJKSTE INDUSTRIELE BEDRIJVEN QUA INVESTERINGEN IN 1997
(In duizenden BEF)

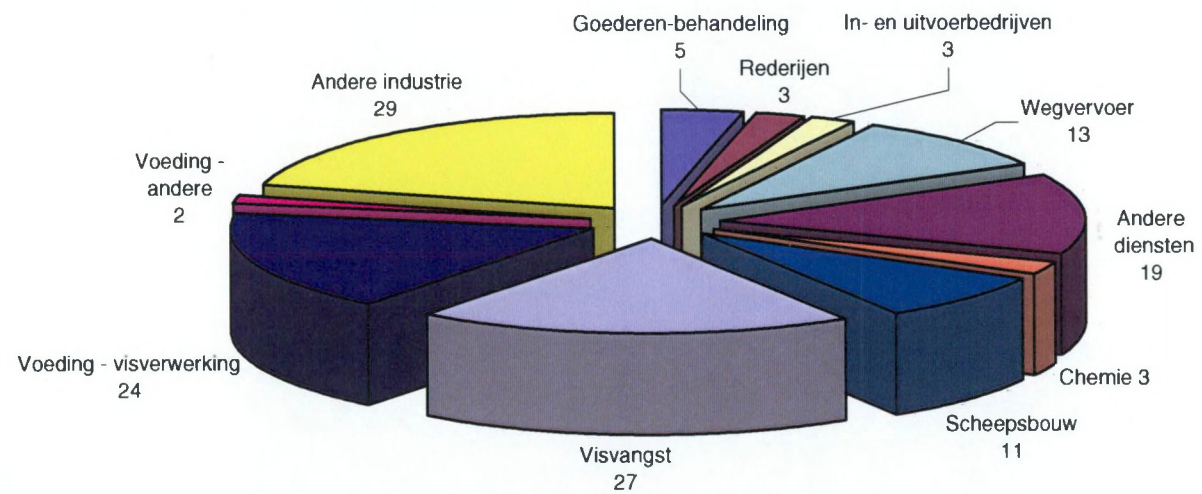
Volgorde	Sector	Firmanaam	Investeringen
1	Chemie	EUROFTAL NV	230 309
2	Visvangst	REDERIJ JACOMINA	66 738
3	Chemie	CNO NV	54 829
4	Voeding - andere	MCCAIN FOODS BELGIUM NV	47 000
5	Chemie	PROVIRON FINE CHEMICALS NV	38 736
6	Andere industrie	BAGGERWERKEN DECLOEDT EN ZOON	36 579
7	Visvangst	CAROLINE BVBA	36 087
8	Andere industrie	ORAC NV	33 340
9	Voeding - andere	MORUBEL NV	14 010
10	Visvangst	REDERIJ ZUIDZEE	12 386
	Totaal		570 014

TABEL 30 : INVESTERINGEN PER WERKNEMER
(Werkelijke prijzen - in duizenden BEF)

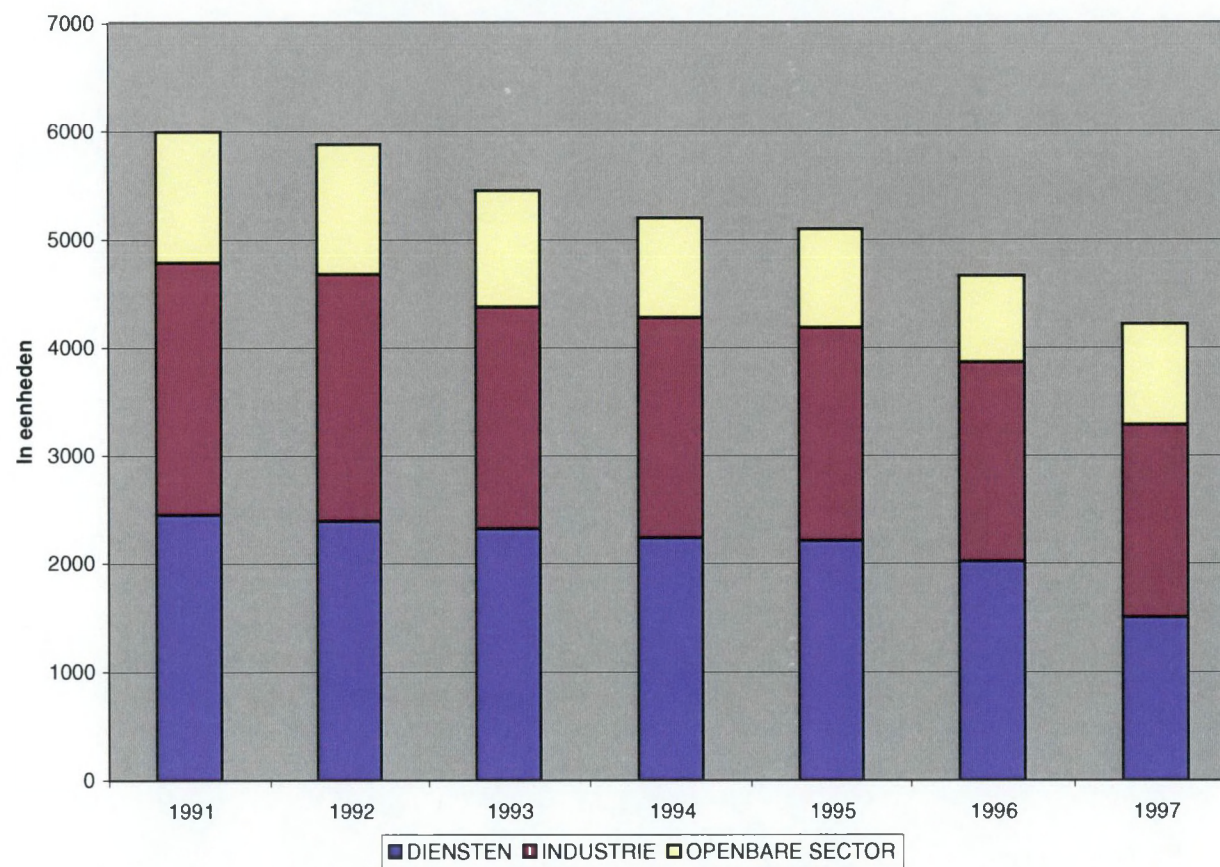
	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Goederenbehandeling	509	1 617	463	188	183	199	86
Rederijen	181	71	23	19	2 564	5	95
In- en uitvoerbedrijven	253	228	258	294	410	191	97
Wegvervoer	711	839	747	278	488	744	242
Andere diensten	589	652	576	231	1 005	3 881	987
DIENTEN	229	168	99	58	2 205	171	147
Chemie	517	825	590	231	376	982	878
Scheepsbouw	111	95	207	128	521	99	263
Visvangst	251	551	879	111	344	623	1 090
Voeding - visverwerking	431	295	134	234	208	144	157
Voeding - andere	323	411	900	256	427	394	184
Andere industrie	444	419	361	287	171	642	161
INDUSTRIE	397	475	509	240	292	608	395
PARTICULIERE SECTOR	311	319	294	146	1 295	382	283
Staat/Gewest/Andere	1 096	255	392	1 334	1 351	1 753	1 954
Zeemacht	0	17	40	105	53	313	172
Stad	518	281	319	579	676	674	445
Autonoom Gemeentebedrijf Haven Oostende	-	-	-	-	-	-	338
OPENBARE SECTOR	400	117	181	615	601	981	1 092
TOTAAL HAVENZONE	329	278	271	230	1 170	486	465
EXTRA BEREKENING							
Visserij (vangst en verwerking)	357	401	453	180	274	378	589
ZONDER REDERIJEN							
Totaal diensten	544	776	566	268	494	973	314
Totaal particuliere sector	415	512	517	244	325	665	382
Totaal havenzone	410	387	412	347	402	750	600

II. GRAFIEKEN

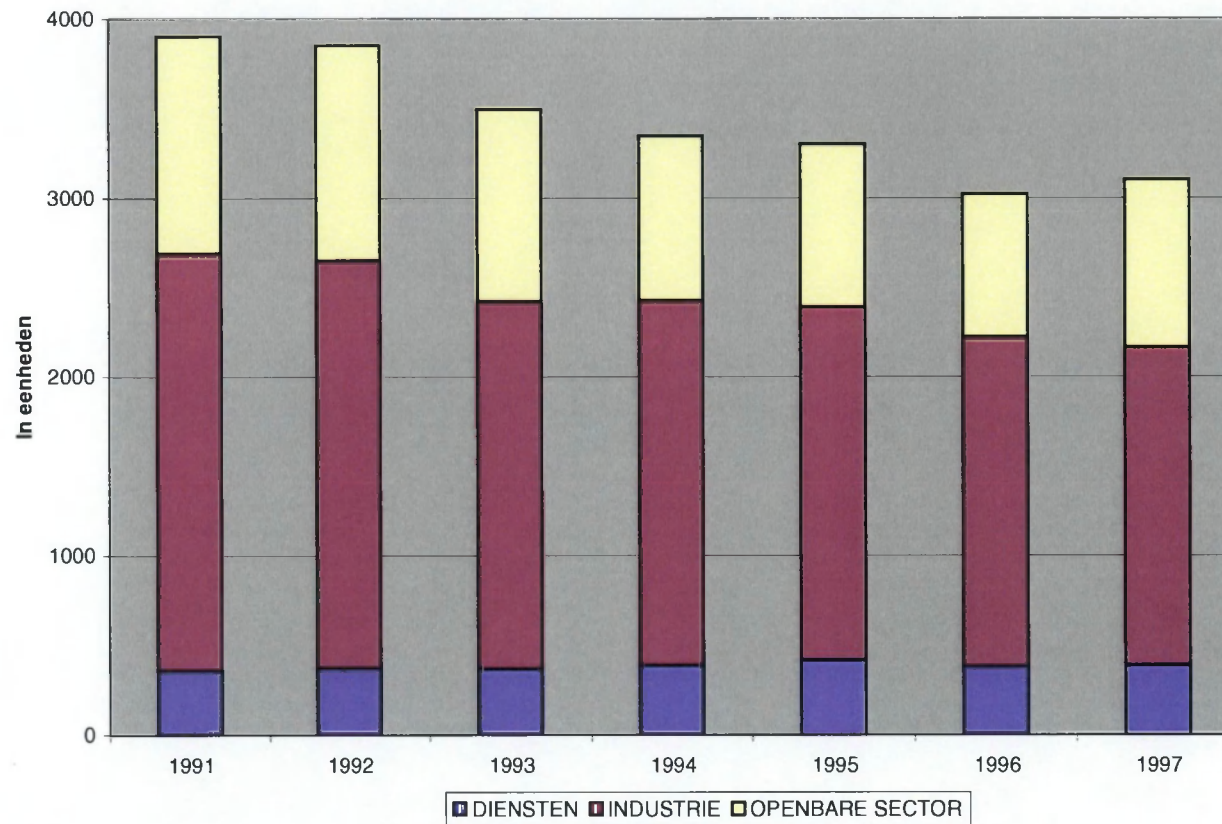
Grafiek 1 : Aantal opgenomen jaarrekeningen - 1997

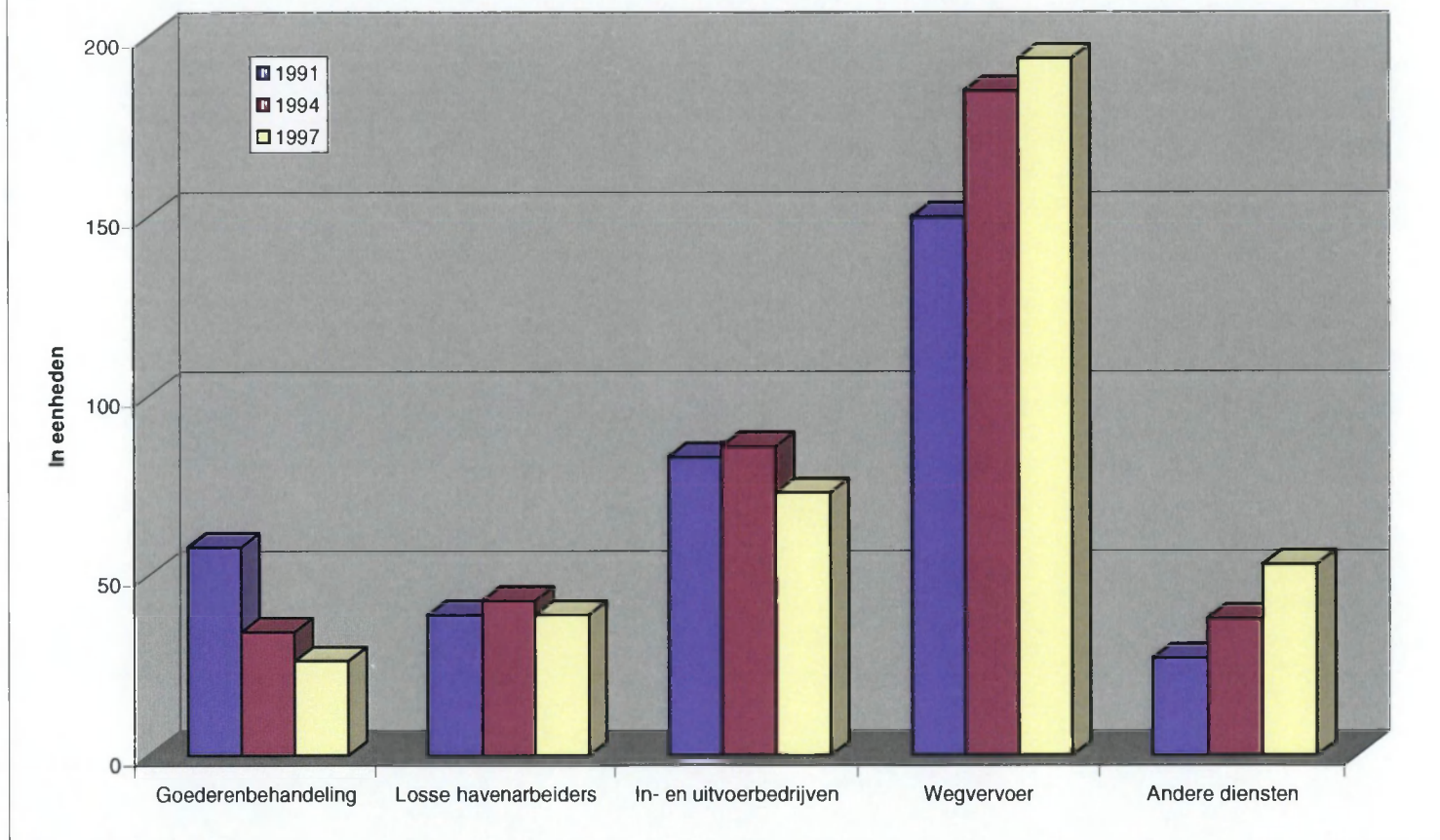
Grafiek 2 : Tewerkstelling in de havenzone

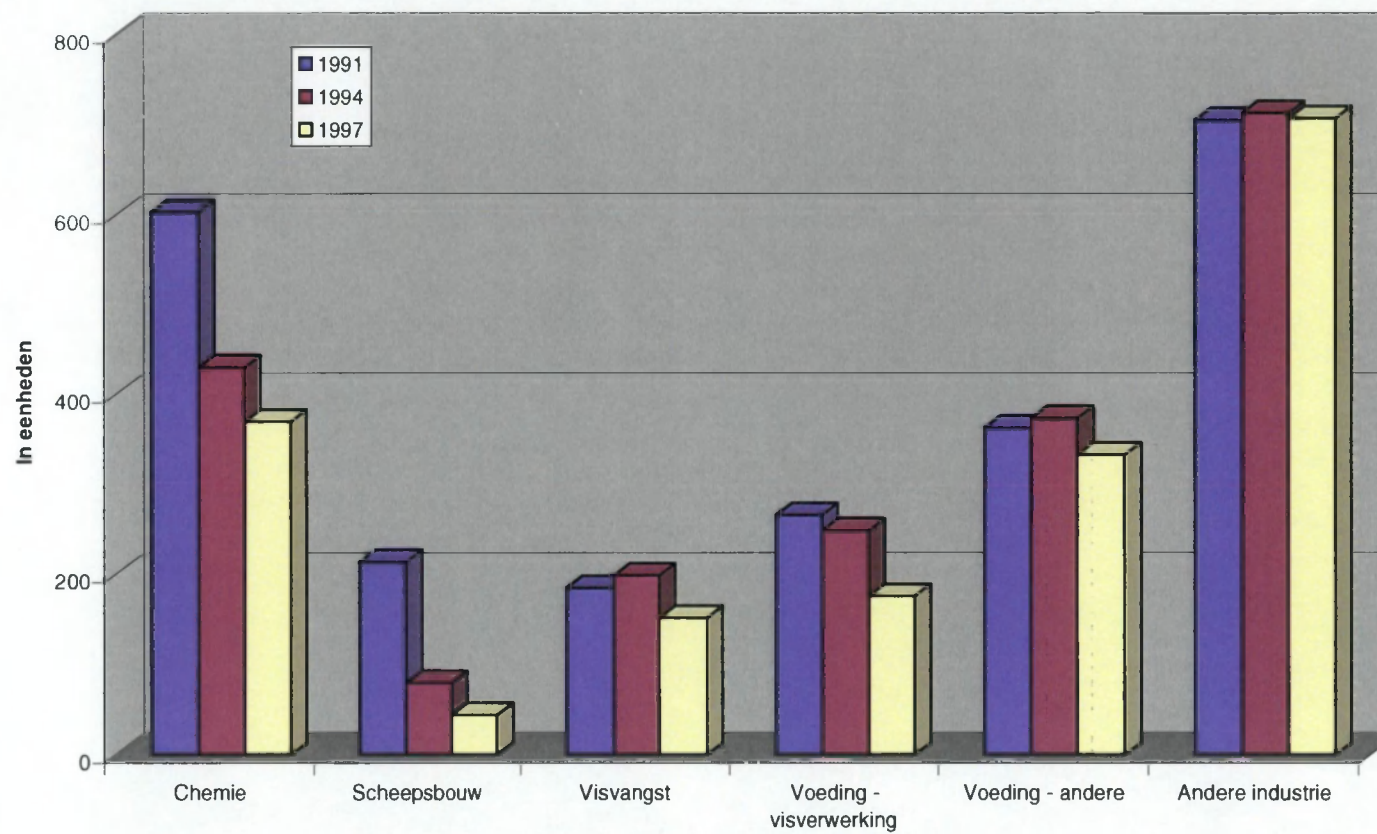
Grafiek 3 : Tewerkstelling in de havenzone - exclusief rederijen

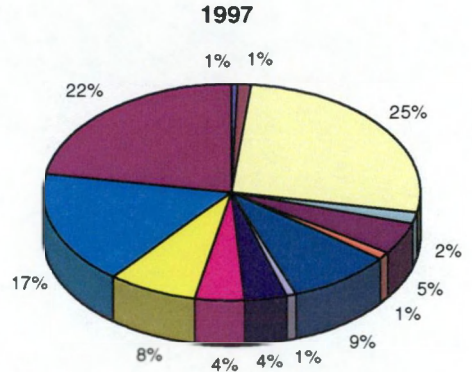
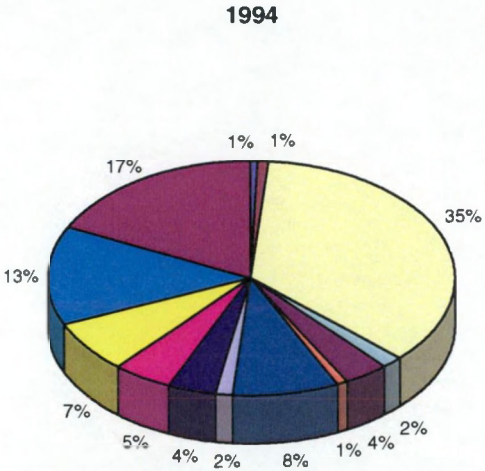
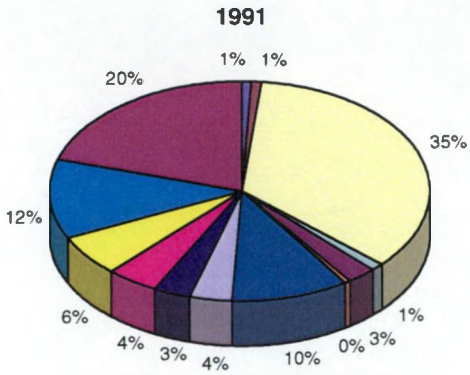
Grafiek 4 : Tewerkstelling in de dienstensector, exclusief rederijen, 1991-1994-1997

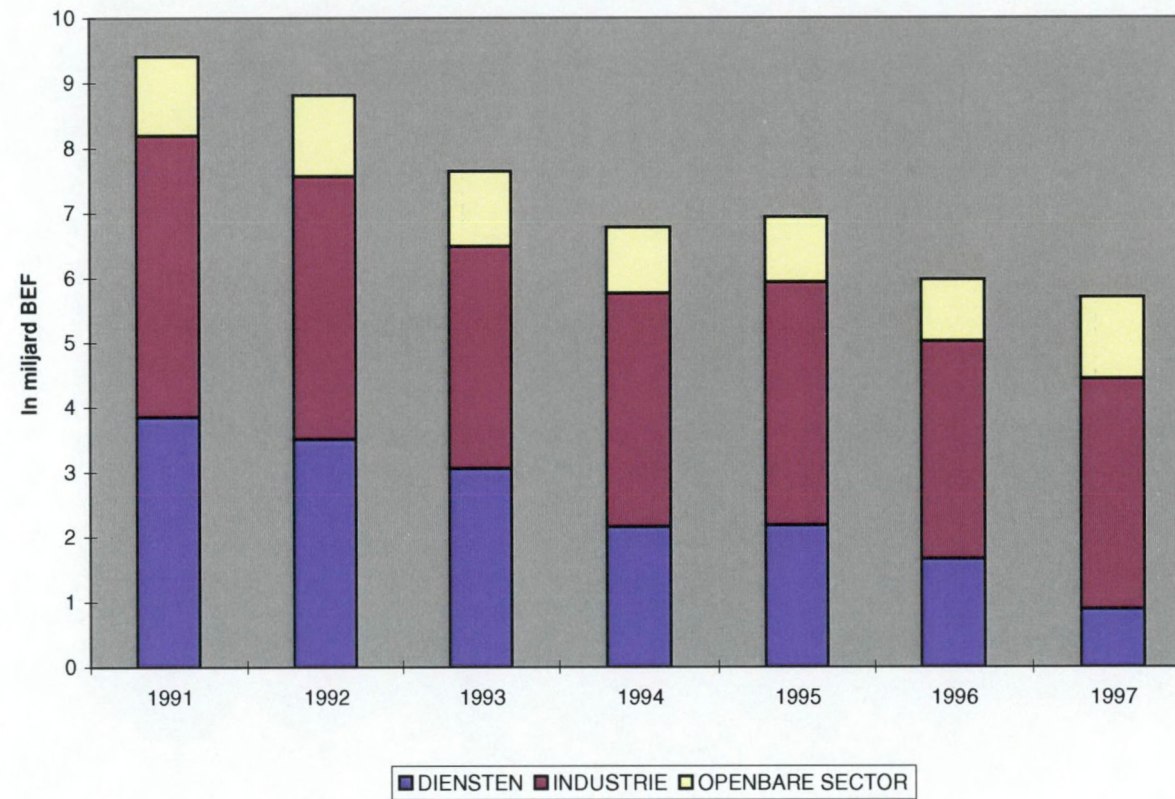
Grafiek 5 : Tewerkstelling in de industrie 1991-1994-1997

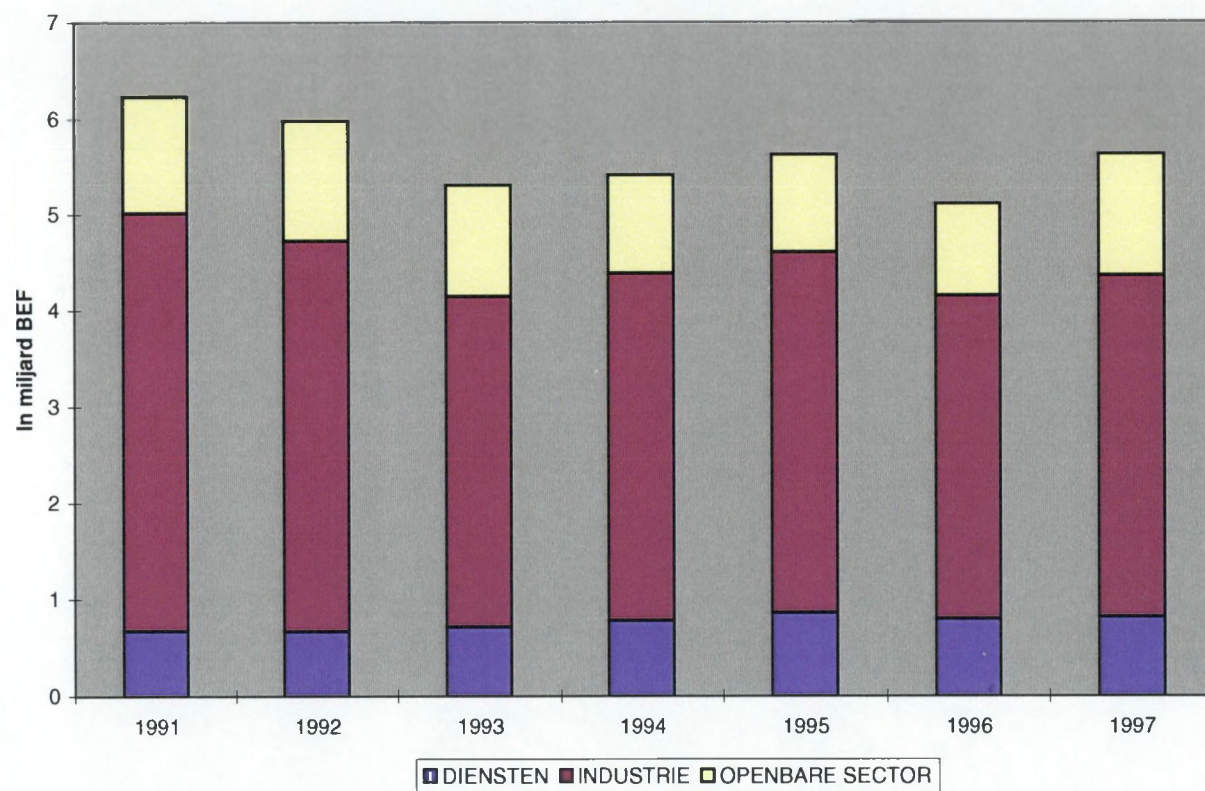
Grafiek 6 : Relatief belang van de sectoren in de werkgelegenheid

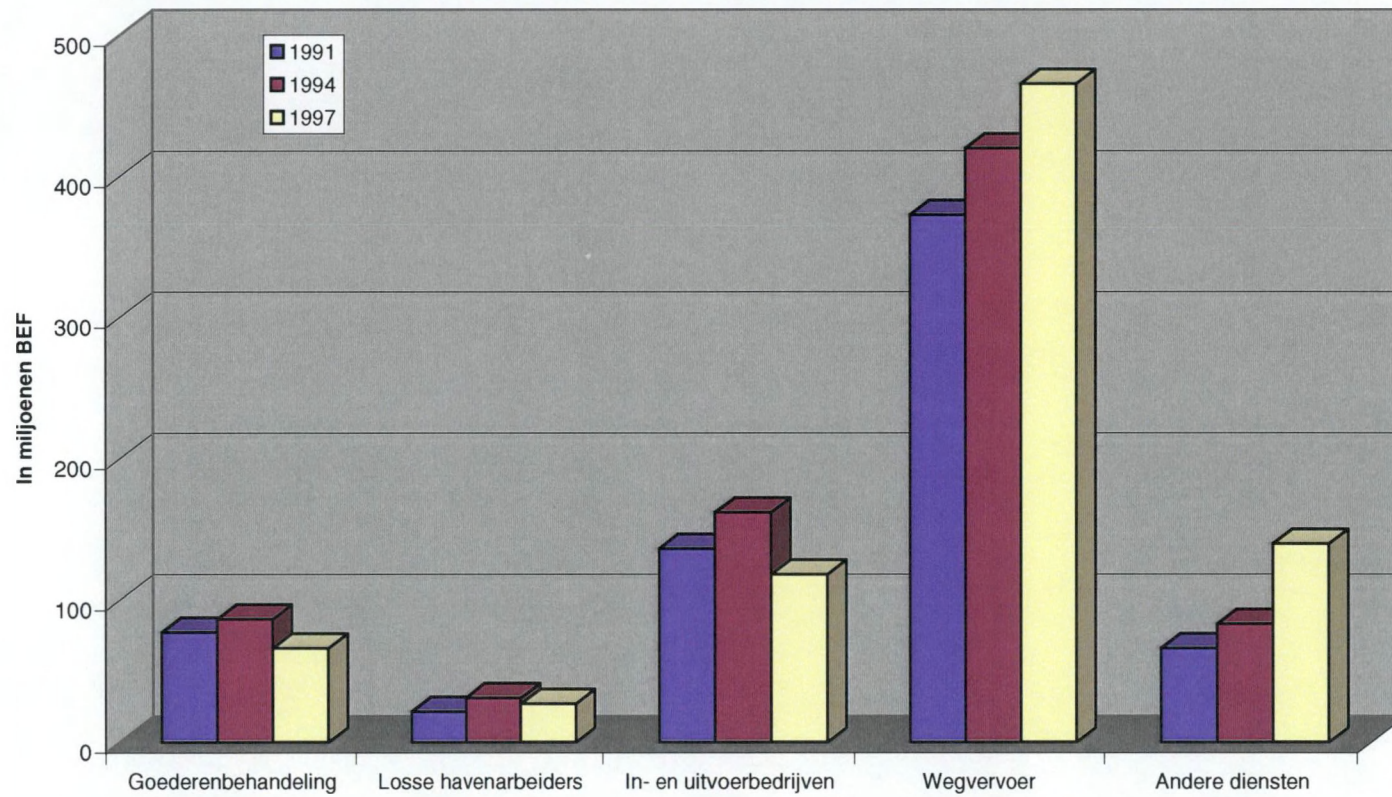
Grafiek 7 : Toegevoegde waarde in de havenzone

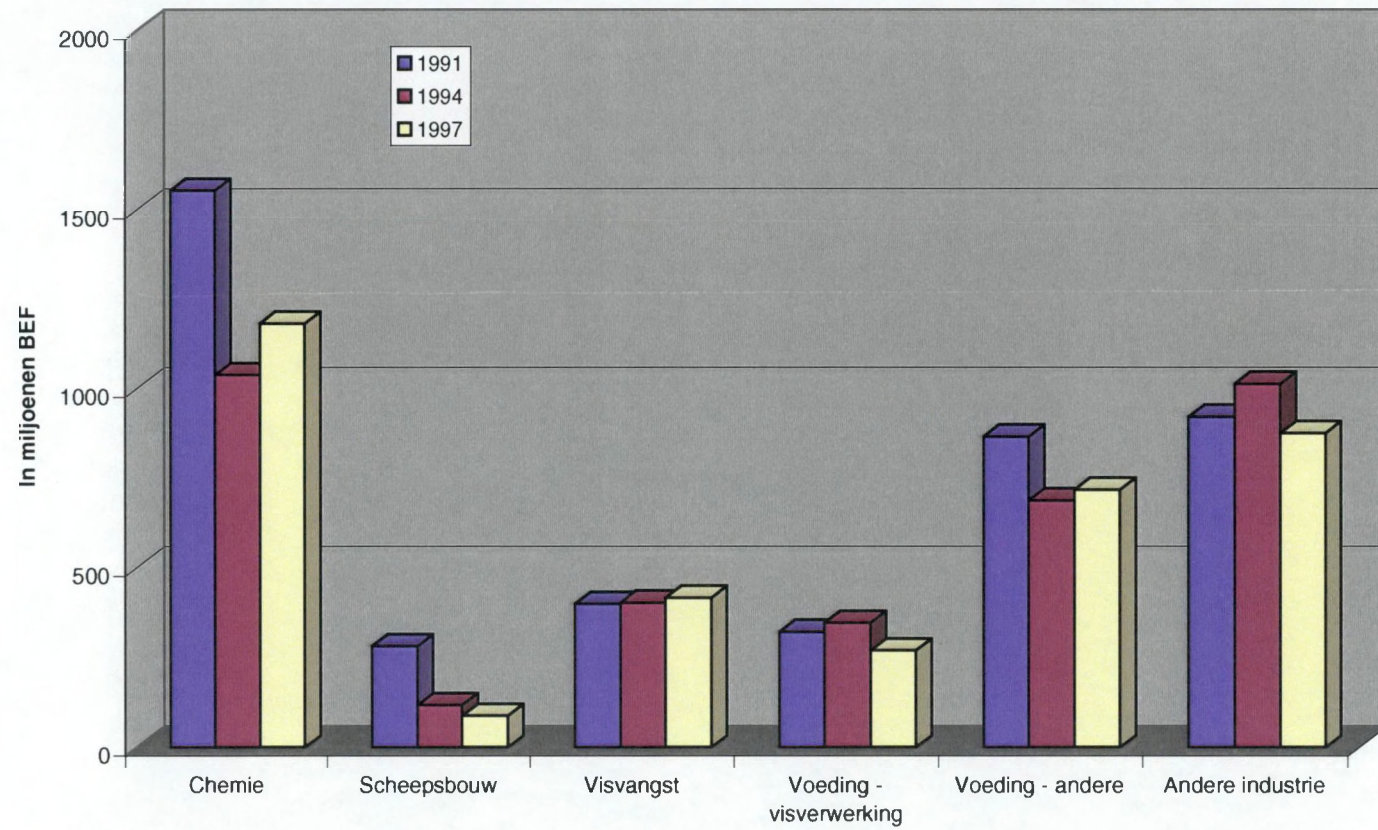
**Grafiek 8 : Toegevoegde waarde in de havenzone
exclusief rederijen**

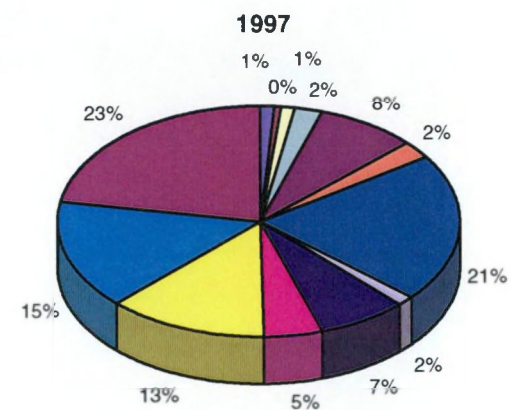
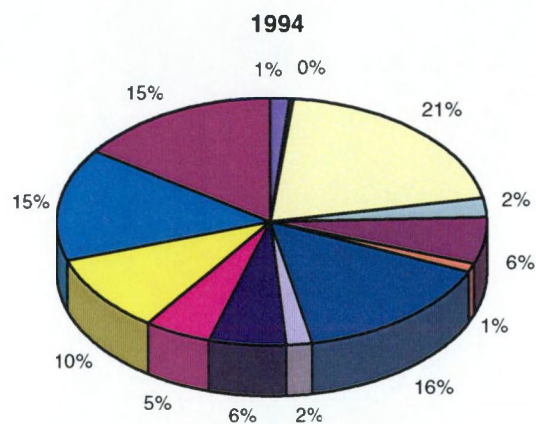
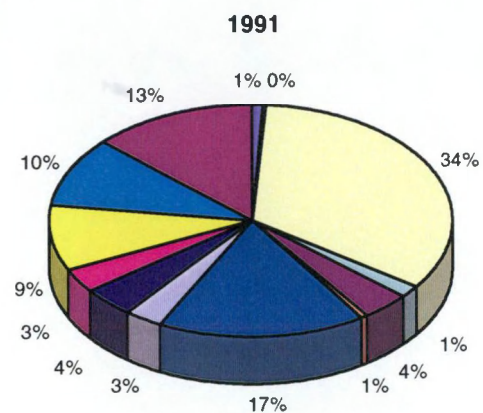
**Grafiek 9 : Toegevoegde waarde in de dienstensector, exclusief rederijen,
1991-1994-1997**

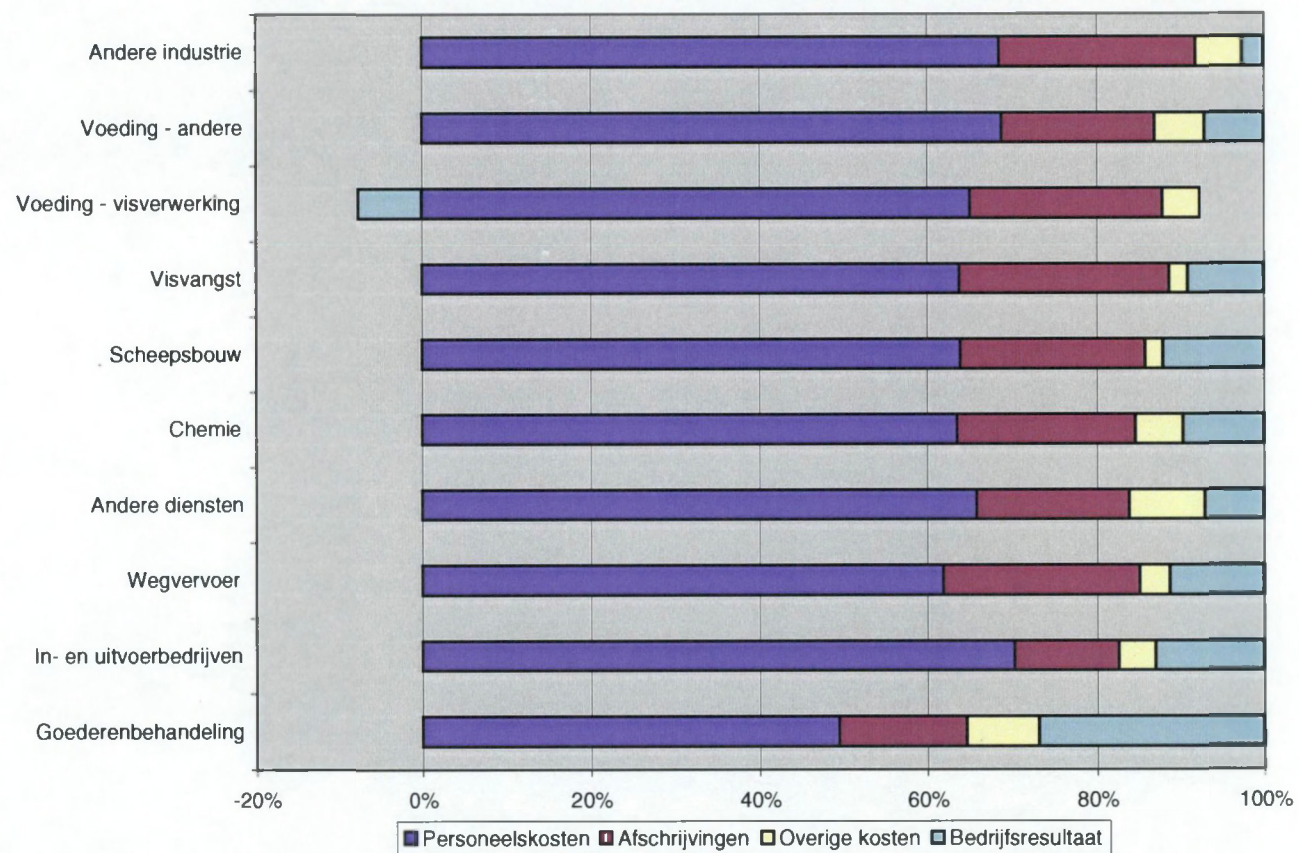
Grafiek 10 : Toegevoegde waarde in de industrie 1991-1994-1997

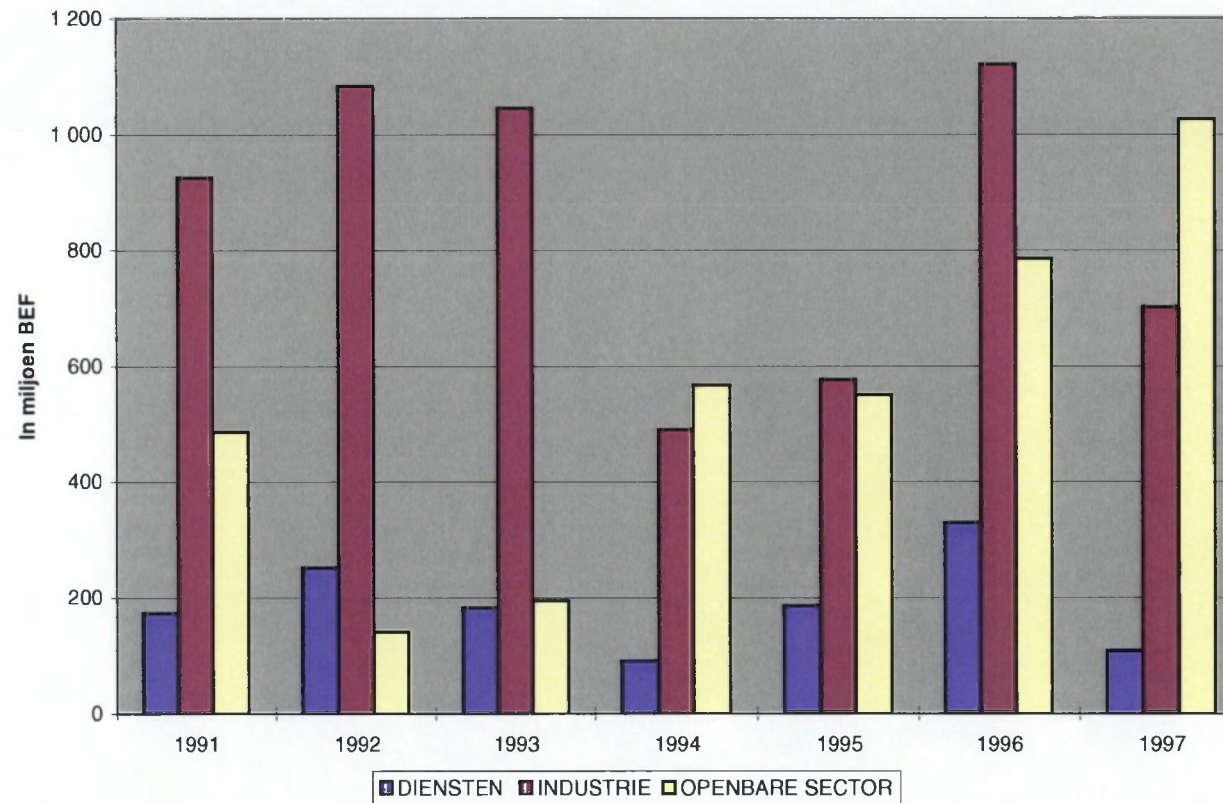
Grafiek 11 : Relatief belang van de sectoren in de toegevoegde waarde

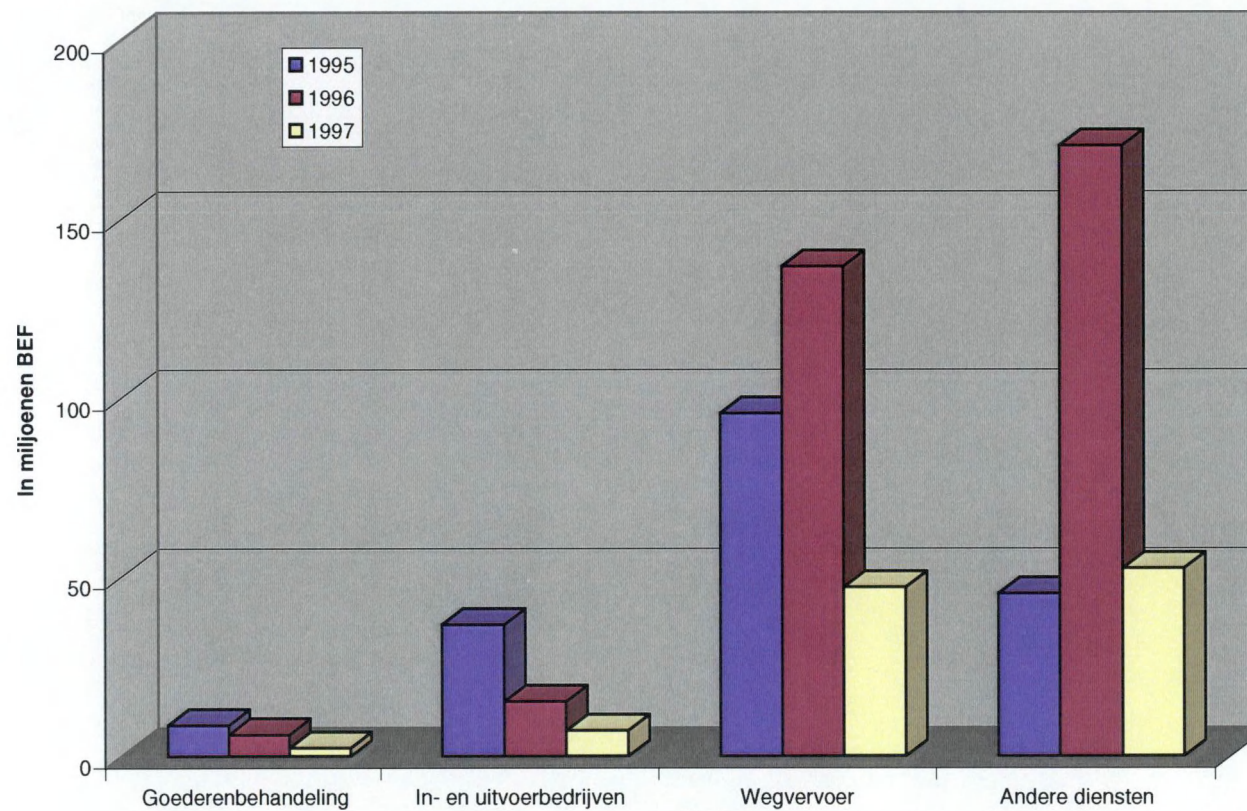
Grafiek 12 : Relatief belang componenten toegevoegde waarde 1997

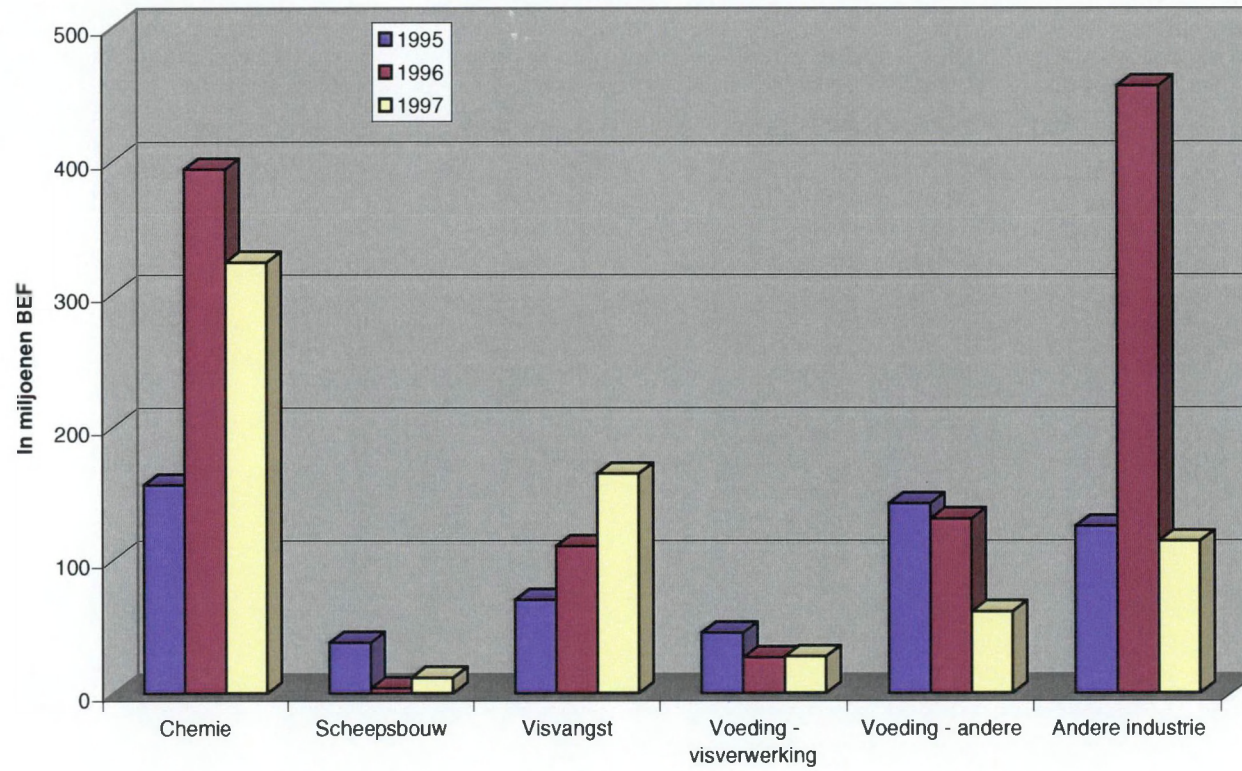
Grafiek 13 : Investerings in de havenzone - exclusief rederijen

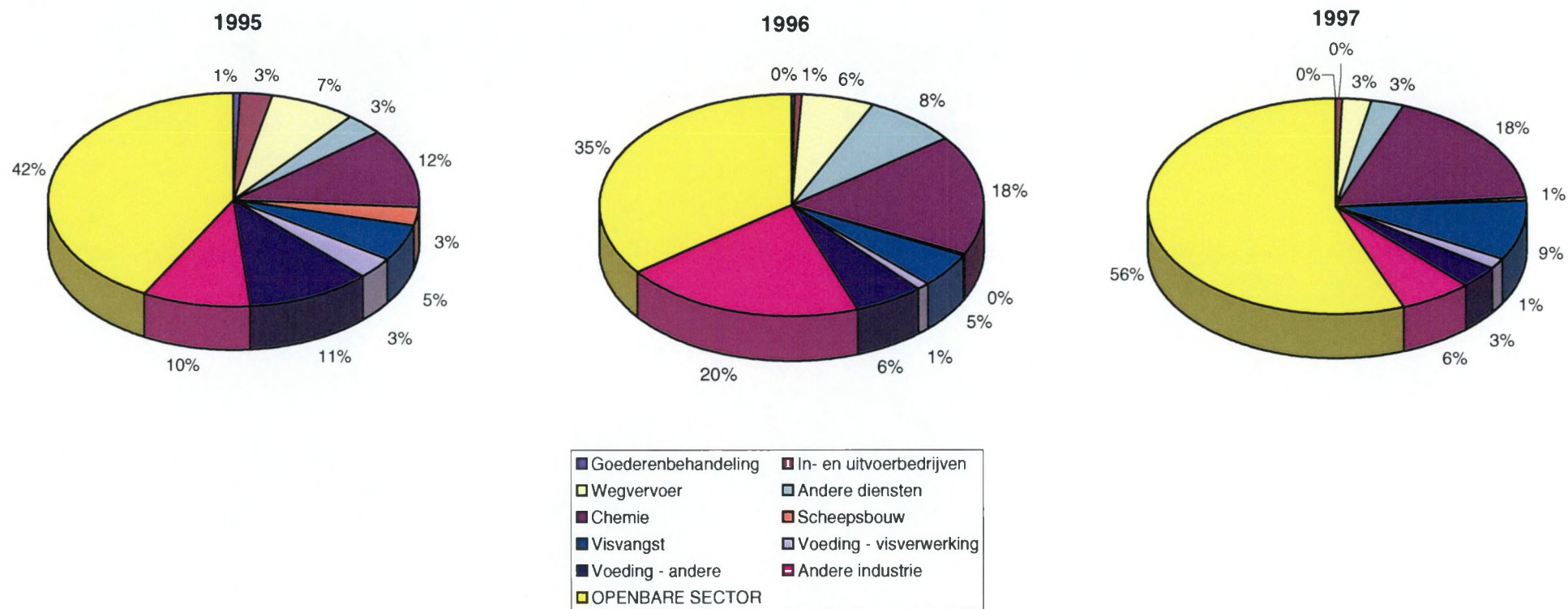
Grafiek 14 : Investerings in de dienstensector, exclusief rederijen, 1995-1996-1997

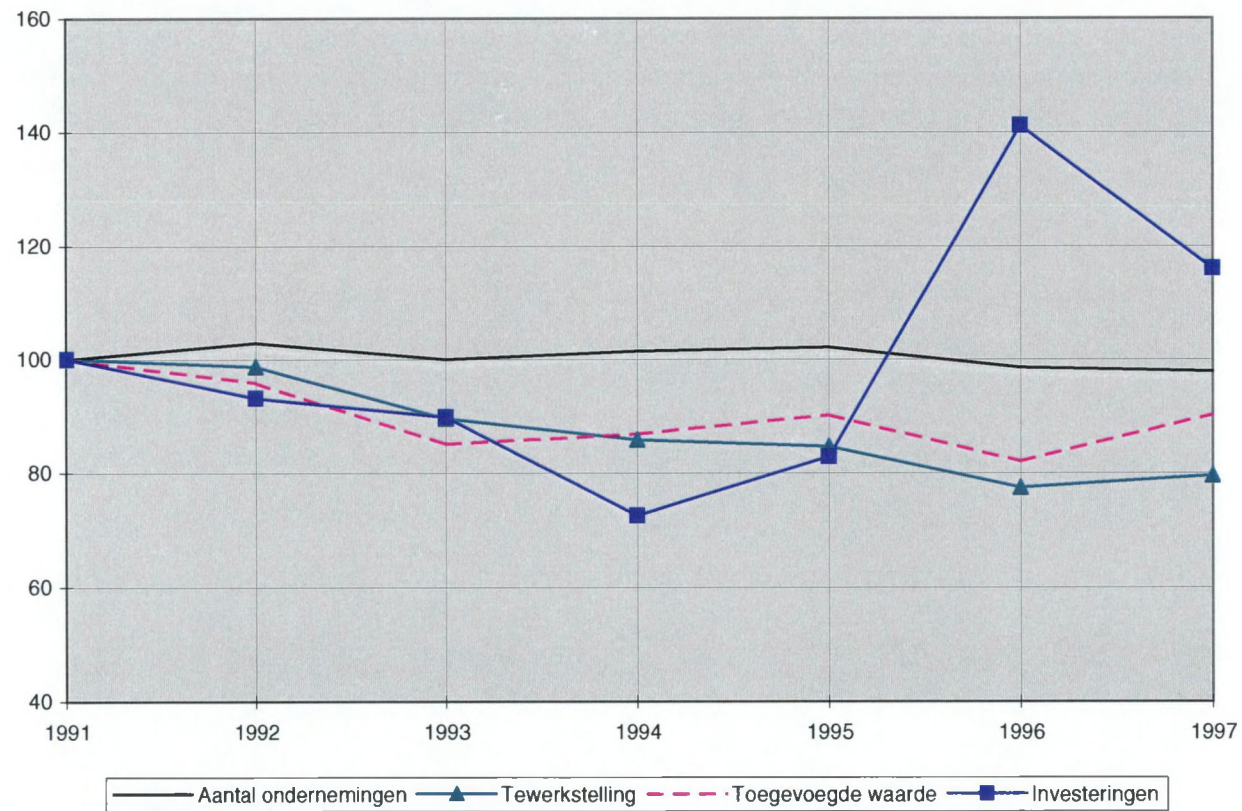
Grafiek 15 : Investerings in de industrie 1995-1996-1997

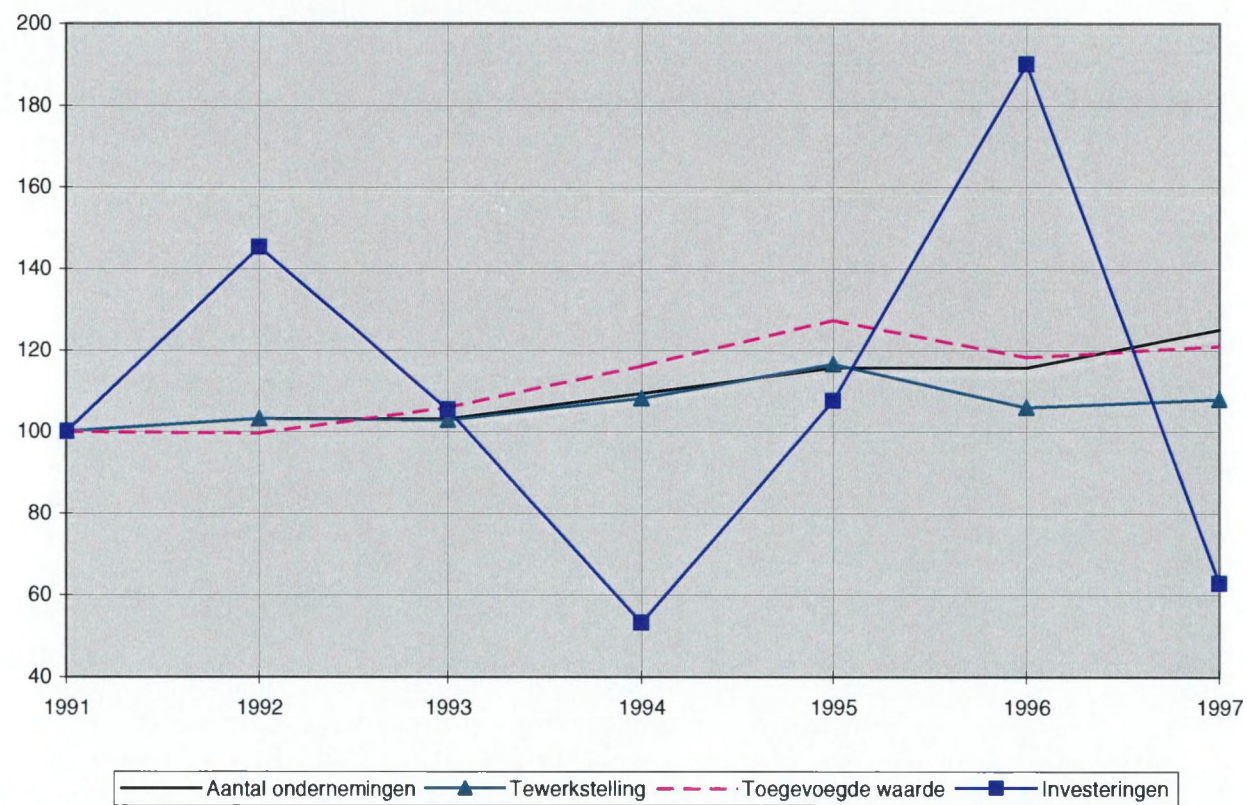
Grafiek 16 : Relatief belang van de sectoren in de investeringen, exclusief rederijen

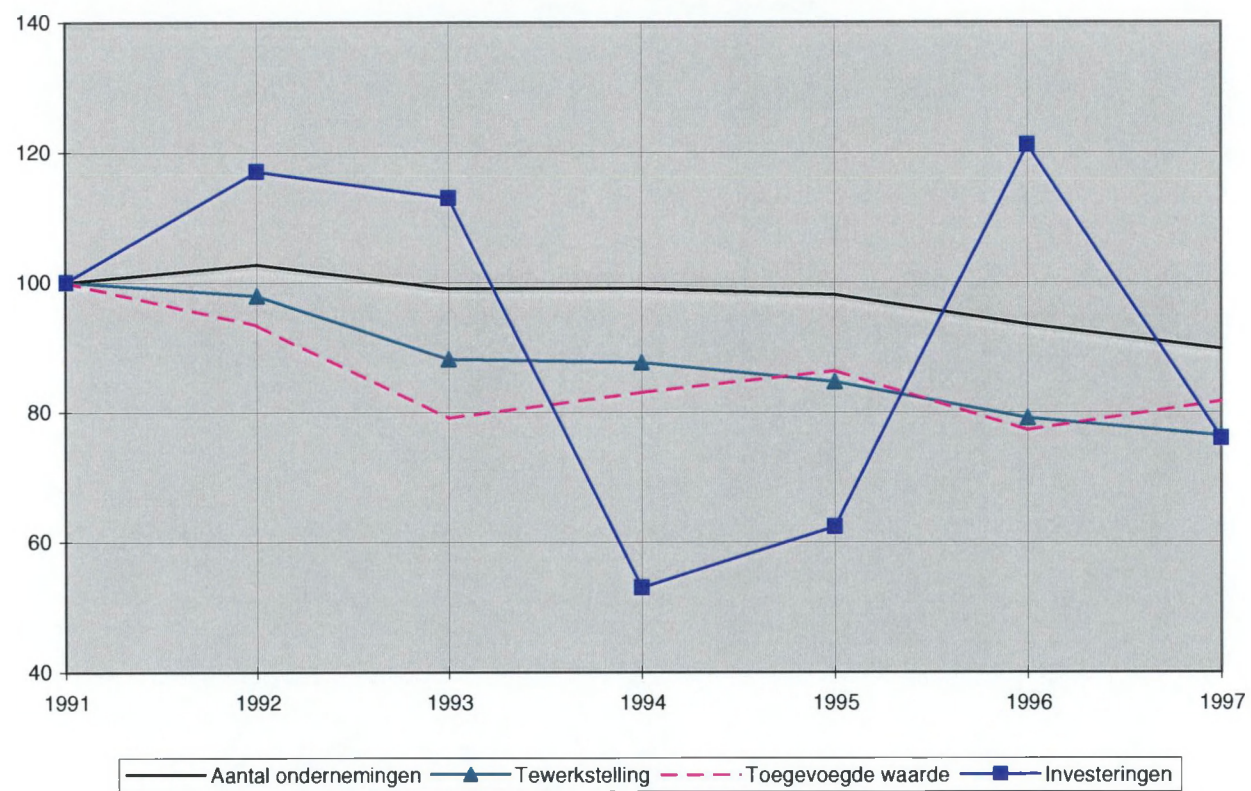
Grafiek 17 : Evolutie van de havenzone - exclusief rederijen
(Index 1991=100 - werkelijke prijzen)

Grafiek 18 : Evolutie van de dienstensector - exclusief rederijen
(Index 1991=100 - werkelijke prijzen)

Grafiek 19 : Evolutie van de industrie
(Index 1991=100 - werkelijke prijzen)

GRAFIEKEN

- Grafiek 1 Aantal opgenomen jaarrekeningen - 1997
- Grafiek 2 Tewerkstelling in de havenzone
- Grafiek 3 Tewerkstelling in de havenzone, exclusief rederijen
- Grafiek 4 Tewerkstelling in de dienstensector, exclusief rederijen, 1991-1994-1997
- Grafiek 5 Tewerkstelling in de industrie 1991-1994-1997
- Grafiek 6 Relatief belang van de sectoren in de werkgelegenheid 1991-1994-1997
- Grafiek 7 Toegevoegde waarde in de havenzone
- Grafiek 8 Toegevoegde waarde in de havenzone, exclusief rederijen
- Grafiek 9 Toegevoegde waarde in de dienstensector, exclusief rederijen, 1991-1994-1997
- Grafiek 10 Toegevoegde waarde in de industrie 1991-1994-1997
- Grafiek 11 Relatief belang van de sectoren in de toegevoegde waarde 1991-1994-1997
- Grafiek 12 Relatief belang componenten toegevoegde waarde 1997
- Grafiek 13 Investerings in de havenzone, exclusief rederijen
- Grafiek 14 Investerings in de dienstensector, exclusief rederijen, 1995-1996-1997
- Grafiek 15 Investerings in de industrie 1995-1996-1997
- Grafiek 16 Relatief belang van de sectoren in de investeringen, exclusief rederijen, 1995-1996-1997
- Grafiek 17 Evolutie van de havenzone, exclusief rederijen
- Grafiek 18 Evolutie van de dienstensector, exclusief rederijen
- Grafiek 19 Evolutie van de industrie